

**Latvijas Republikas
Tieslietu ministrija**

**2000.gada
publiskais pārskats**

**RĪGA
2001**

Cienījamās lasītājas un godātie lasītāji!

Tieslietu ministrija ir sagatavojusi un nodod Jūsu vērtējumam pārskatu par savu darbu un paveikto 2000.gadā, vienlaikus informējot lasītājus arī par ministrijas uzdevumiem, funkcijām un prioritātēm.

2000.gadā Tieslietu ministrijas galvenie darbības uzdevumi bija tiesību sistēmas pilnveidošana un tiesu sistēmas stiprināšana.

Gads tika iesākts ar ļoti vērienīgām Latvijas juristu aktivitātēm – Latvijas juristu III forumu, kura ietvaros notika dažādas konferences, semināri un diskusijas par aktuāliem tieslietu jautājumiem. Runājot par valsts turpmāko attīstību, valsts augstākās amatpersonas iezīmēja juristu uzdevumus saistībā ar Latvijas tuvināšanos Eiropas Savienības tiesiskajai telpai.

2000.gada beigās Ministru kabinetā tika iesniegti divi nozīmīgi Tieslietu ministrijas ziņojumi par tiesu sistēmas attīstības problēmām un akceptēja priekšlikumu izbūvēt Rīgā jaunu Tiesu namu. Faktiskā situācija liecina, ka neadekvāta finansējuma piešķiršana rada nopietnas problēmas tieslietu jomā. Par visbūtiskāko ir jāatzīst lietu nesavlaicīga izskatīšana, kas ir saistīta ar tiesu telpu lielo noslogotību, tiesnešu trūkumu un ir galvenais iemesls jaunas tiesu ēkas nepieciešamībai.

Apzinoties valsts budžeta ierobežotās iespējas, tomēr ir jānorāda, ka valsts prestižs un tās novērtējums starptautiskajā līmenī lielā mērā ir atkarīgs arī no tiesu varas stabilitātes un funkcionēšanas kvalitātes. Turklāt tieslietas ir un būs svarīgs jautājums Eiropas Savienības iestāšanās sarunu procesā, tādēļ jādarā viss, lai pilnveidotu likumdošanas saskaņošanas procesu, nodrošinātu efektīvu tiesnešu un tiesu personāla apmācību procesu, stiprinātu tieslietu sistēmas administratīvo kapacitāti, tādējādi Latvijas tiesu sistēma varētu pilnvērtīgi integrēties Eiropas tiesību mehānismā. 2000.gada decembrī Ministru kabinetā tika apstiprināta Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu oficiālā nostāja sadaļā “Sadarbība iekšlietās un tieslietās”, kuru paredzēts atvērt vēl Zviedrijas prezidentūras laikā.

Tieslietu ministrija 2000.gadā lielu uzmanību ir pievēršusi arī savas administratīvās kapacitātes stiprināšanai: veikts TM funkciju audits un sagatavots funkcionālais un organizatoriskais pārskats, kas būs pamatā Tieslietu ministrijas attīstības stratēģijas izstrādei un ministrijas nākotnes modeļa izveidei.

Kā nozīmīgus uzdevumus 2001.gadam vēlos minēt jaunā Kriminālprocesa likuma izstrādi un priekšnoteikumu sagatavošanu Administratīvā procesa ieviešanai, likumdošanas pilnveidošanu korupcijas novēršanas jomā, Sabiedrības integrācijas fonda darbības uzsākšanu, Elektronisko dokumentu likuma sagatavošanu un ar to saistīto E-pārvaldes koncepcijas izstrādāšanu un ieviešanu. 2001.gadā laikraksts "Latvijas Vēstnesis" ir iecerējis internetā izveidot likumu portālu, arī Tieslietu ministrija paredzējusi jau tuvākajā nākotnē nodrošināt sabiedrības pieejamību zemesgrāmatu nodaļu reģistrētajiem nekustamo īpašumu nostiprinājumiem un tiesu spriedumiem.

Tādējādi valsts rada priekšnoteikumus informācijas pieejamībai un sabiedrības tiesiskajai izglītošanai, lai tā varētu aktīvi iesaistīties likumdošanas iniciatīvās.

Ingrīda Labucka
Latvijas Republikas tieslietu ministre

Saturs

1. TIESLIETU MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS, FUNKCIJAS UN STRUKTŪRA	5
2. TIESLIETU MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES.....	13
3. TIESLIETU MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES	16
3.1. TIESLIETU MINISTRIJAS PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES	17
3.2. TIESLIETU MINISTRIJAS PĀRRAUDZĪBAS IESTĀDES	17
3.3. TIESLIETU MINISTRIJAS PĀRZIŅĀ ESOŠIE UZŅĒMUMI UN IESTĀDES	19
3.4. TIESLIETU MINISTRIJA VEIC ORGANIZATORISKU VADĪBU SAKAŅĀ AR LIKUMU "PAR TIESU VARU" 20	
4. PĀRSKATA GADA NOTIKUŠĀS BŪTISKĀKĀS IZMAIŅAS	21
<i>Likumdošanas sak rtošana.....</i>	<i>21</i>
<i>Tiesu varas nostiprin šana.....</i>	<i>21</i>
<i>Korupcijas nov ršana.....</i>	<i>22</i>
<i>Sabiedr bas integr cijas procesa veicin šana.....</i>	<i>23</i>
<i>Tieslietu ministrijas administrat v s kapacit tes stiprin šana.....</i>	<i>24</i>
5. TIESLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS.....	26
5.1. PROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	26
5.2. IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA UN TĀS UZRAUDZĪBA	28
5.3. SABIEDRĪBAS APTAUJAS REZULTĀTI	29
5.4. MINISTRIJA – MASU MEDIJI - SABIEDRĪBA	30
6. FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	34
6.1. VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS.....	34
6.2. VALSTS IEGULDĪJUMU PROGRAMMAS	34
6.2.1. valsts invest ciju programmas.....	34
6.2.2. valsts p rvaldes instit ciju pas t tie p t jumi.....	34
6.3. STARPTAUTISKIE PROJEKTI	35
7. PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA.....	37
8. PROGNOZES UN PLĀNI	39
8.1. TIESLIETU MINISTRIJAS ADMINISTRĒŠANAS SISTĒMAS UZLABOŠANA	39
8.2. TIESLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS UZLABOŠANA (PASĀKUMI, KAS VEICAMI RESURSU LIETDERĪGAI UN TAUPĪGAI IZMANTOŠANAI)	40
8.3. STARPTAUTISKIE PROJEKTI.....	41
8.4. PĒTĪJUMI.....	42
PIELIKUMS. INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUM	
1.tabula. Akt vi un pas vi (kopsavilkuma bilance latos	
2.tabula. Valsts pamatbudžeta l dzek u izlietojums (latos)	
3.tabula. Ministrijas pak aut b un p rraudz b esošo budžeta iest žu sa emto ziedojumu un d vin jumu izlietojums	
4.tabula. Maksas pakalpojumi un to izcenojumi (latos)	

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

1. TIESLIETU MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS, FUNKCIJAS UN STRUKTŪRA

Tieslietu ministrija ir centrālā izpildvaras iestāde, ar kuras palīdzību Ministru kabinets realizē Satversmē un likumos noteiktos uzdevumus un funkcijas. Tās uzdevums ir veidot tieslietu nozares politiku, izstrādāt un īstenot tās stratēģiju.

Ministrijas darbību nosaka Ministru kabineta apstiprināts nolikums. Atbilstoši nolikumam Tieslietu ministrijai ir šādas **galvenās funkcijas**:

1. izstrādāt likumu un citu normatīvo aktu projektus, saskaņojot tos ar Eiropas Savienības normām un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem;
2. izvērtēt normatīvo aktu atbilstību Eiropas Savienības normām un Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem un sagatavot attiecīgus priekšlikumus to pilnveidošanai;
3. sniegt atzinumus par citu ministriju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
4. saskaņā ar likumu realizēt apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu un zemesgrāmatu nodaļu organizatorisko vadību;
5. atbilstoši savai kompetencei nodrošināt Latvijai saistošu starptautisko līgumu izpildi;
6. veikt sabiedrības tiesisko izglītošanu;
7. nodrošināt Korupcijas novēršanas padomes sekretariāta darbību;
8. sistematizēt un kodificēt normatīvos aktus;
9. apkopot datorizētajā informatīvajā sistēmā informāciju par normatīvajiem aktiem un normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos attiecīgu informāciju iesniegt publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis";
10. reģistrēt politiskās organizācijas (partijas) un politisko organizāciju (partiju) apvienības, kā arī reliģiskās organizācijas un to iestādes;
11. apliecināt uz ārvalstīm nosūtāmo tiesu un zemesgrāmatu nodaļu izdoto dokumentu autentiskumu;
12. veikt nepieciešamos pasākumus, lai saskaņā ar likumu "Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu" tiktu atlīdzināti fiziskajām personām nodarītie zaudējumi nepamatotas apcietināšanas vai notiesāšanas dēļ;
13. sniegt citām institūcijām metodoloģisku palīdzību normatīvo aktu projektu izstrādē;
14. iesniegt Ministru kabinetā priekšlikumus par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu ministrijai un tās pakļautībā un pārraudzībā esošajām iestādēm;
15. noteiktā kārtībā risināt jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības integrāciju un personu uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā;
16. veikt Ieslodzījuma vietu pārvaldes brīvības atņemšanas iestāžu pārraudzību kriminālsodu izpildes jomā saskaņā ar Latvijas Soduzpildes kodeksu.

Tieslietu ministrijas struktūru nosaka Ministriju iekārtas likums un saskaņā ar to Ministru kabineta apstiprināts ministrijas nolikums, kurā ir norādītas ministrijas funkcijas, galvenie uzdevumi un tās struktūra; ministra un ministrijas amatpersonu kompetence; ministrijas pakļautībā un pārraudzībā esošās iestādes un ministrijas pārziņā esošie valsts uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības) un valsts iestādes.

Ministrijas darbu politiski vada ministrs, kas Saeimas priekšā ir atbildīgs par ministrijas darbu un veic likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Savukārt valsts sekretārs nodrošina racionālas struktūras izveidošanu ministrijā, vada ministrijas administratīvo darbu un nodrošina tās darba nepārtrauktību, ja notiek ministrijas politiskās vadības maiņa.

Valsts sekretāram ir trīs vietnieki, kuri atbilstoši valsts sekretāra noteiktajam kompetences sadalījumam atbild par attiecīgo ministrijas darbības jomu: tiesu jautājumos, likumdošanas jautājumos, kā arī Eiropas lietu un ārējo sakaru jautājumos.

Tieslietu ministrijas vadība:

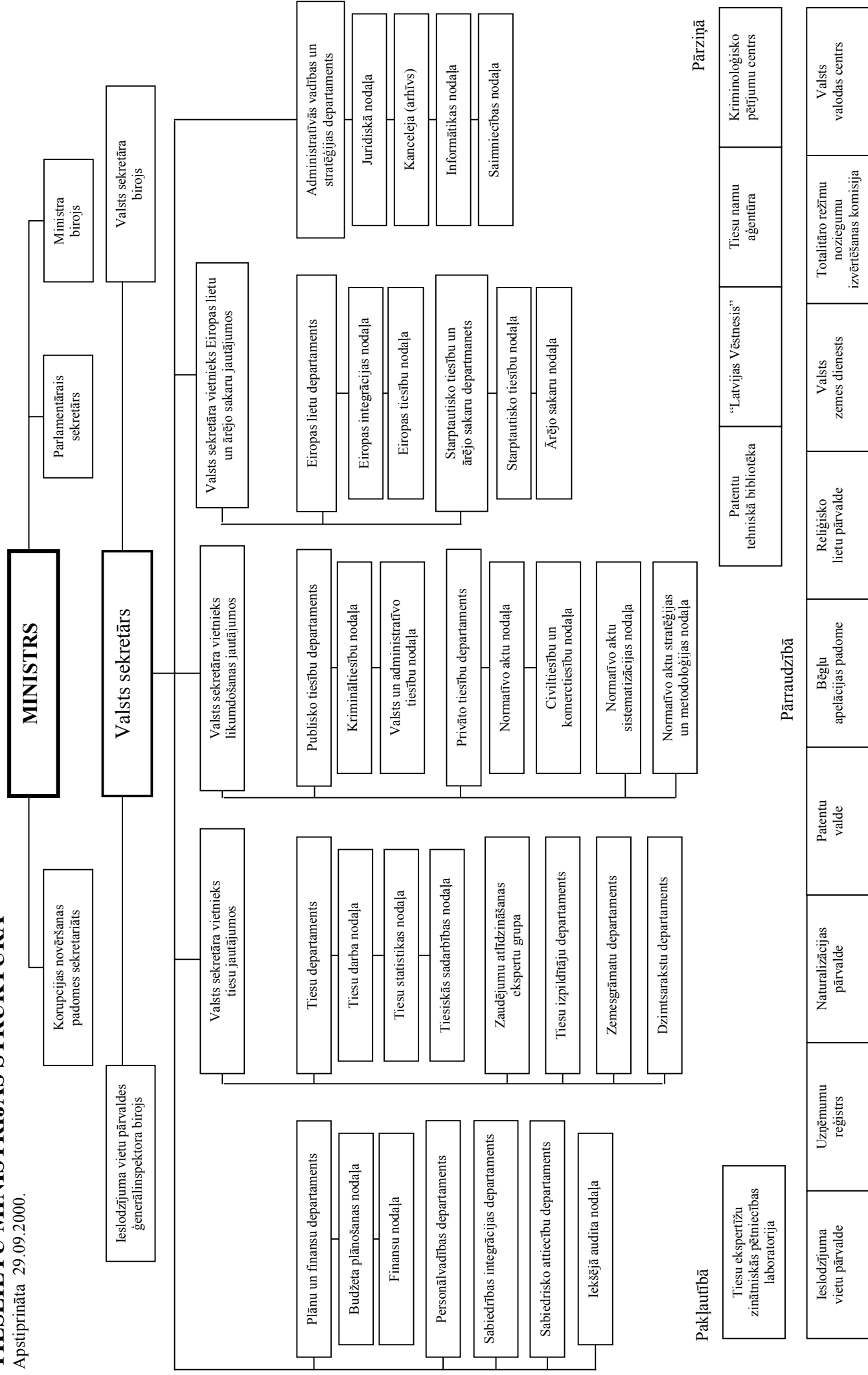
- 1) nodrošina budžeta izstrādi un izpildes kontroli;
- 2) izstrādā Tieslietu ministrijas attīstības stratēģiju;
- 3) koordinē ministrijas struktūrvienību sadarbību;
- 4) pārstāv Tieslietu ministrijas intereses citās valsts institūcijās;
- 5) pārzina Tieslietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu darbu;
- 6) nodrošina starptautisko sadarbību.

Tieslietu ministrijas struktūrvienības ir departamenti, to nodaļas un patstāvīgās nodaļas. Departamentu un pastāvīgo nodaļu uzdevumi, funkcijas un tiesības ir noteiktas valsts sekretāra apstiprinātos nolikumos. Ministrijas struktūra attēlota grafiski (skat. shēmu).

Ministrijas pakļautībā esošās iestādes veic ministrijai uzticētās valsts funkcijas un atbild par to izpildi, savukārt pārraudzībā esošās iestādes patstāvīgi veic ar likumu nodotās valsts funkcijas un atbild par to izpildi.

TIESLIETU MINISTRIJAS STRUKTŪRA

Apstiprināta 29.09.2000.



Pakļautībā

Tiesu ekspertu zinātniskās pētniecības laboratorija

Pārziņā

Patentu tehniskā bibliotēka

"Latvijas Vēstnesis"

Tiesu namu āģentūra

Kriminoloģisko pētījumu centrs

Pārraudzībā

Ieslodzījuma vietu pārvalde	Uzņēmumu reģistrs	Naturalizācijas pārvalde	Patentu valde	Bēgļu apelācijas padome	Reliģisko lietu pārvalde	Valsts zemes dienests	Totalitāro režīmu nozieģumu izvērtēšanas komisija	Valsts valodas centrs
-----------------------------	-------------------	--------------------------	---------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------	---	-----------------------

TIESLIETU MINISTRIJAS STRUKTŪRVIENĪBAS UN TO FUNKCIJU UZSKAITE

Publisko tiesību departaments

- sniegt atzinumus par likumprojektiem, Ministru kabineta noteikumu, instrukciju, ieteikumu, rīkojumu un koncepciju projektiem publisko tiesību jomā;
- piedalīties darba grupās dažādu normatīvo aktu projektu izstrādē publisko tiesību jomā;
- pārraudzīt ministrijas struktūrvienību un ministrijas pakļautībā esošo institūciju normatīvo aktu projektu, konceptuālo jautājumu, programmu projektu izstrādi un sagatavošanu iesniegšanai Ministru kabinetā;
- sagatavot atbildes privātpersonām, Saeimas deputātiem, komisijām un frakcijām, masu medijiem un institūcijām par dažādiem juridiskajiem jautājumiem publisko tiesību jomā.

Privāto tiesību departaments

- sniegt atzinumus par likumprojektiem, Ministru kabineta noteikumu, instrukciju, ieteikumu, rīkojumu un koncepciju projektiem privāto tiesību jomā;
- piedalīties darba grupās dažādu normatīvo aktu projektu izstrādē privāto tiesību jomā;
- pārraudzīt ministrijas struktūrvienību un ministrijas padotībā esošo institūciju normatīvo aktu, konceptuālo jautājumu, programmu projektu izstrādi un sagatavošanu iesniegšanai Ministru kabinetā;
- sagatavot atbildes privātpersonām, Saeimas deputātiem, komisijām un frakcijām, masu medijiem un institūcijām par dažādiem juridiskiem jautājumiem privāto tiesību jomā.

Normatīvo aktu sistematizācijas nodaļa

- sistematizēt normatīvos aktus hronoloģiski, kā arī pēc dažādām nozarēm, veidojot likumu kopojumus, lai to lietotājiem būtu vieglāk atrast un piemērot vajadzīgo normu;
- uzturēt aktuālā stāvoklī visus spēkā esošos normatīvos aktus, tehniski iestrādājot to tekstos visus labojumus un grozījumus un izsvītrot spēku zaudējušās normas gan oriģināleksemplāros, gan Normatīvo aktu informācijas sistēmā;
- nodrošināt Tieslietu ministrijas, citu valsts pārvaldes iestāžu, apgabaltiesas un AT darbiniekus ar informāciju, sameklējot vai sniedzot konsultāciju, kur atrast vajadzīgo normatīvo aktu, vai konsultējot par tā spēkā esamību un piemērošanas iespējām;
- veidot un uzturēt Normatīvo aktu informatīvo sistēmu;
- veidot juridiskās literatūras bibliotēkas.

Normatīvo aktu stratēģijas un metodoloģijas nodaļa

- izstrādāt un kontrolēt Tieslietu ministrijas likumdošanas stratēģiju;
- organizēt kvalitatīvai likumdošanas plānošanai nepieciešamos seminārus un sanāksmes;
- veikt sabiedrības tiesisko izglītošanu likumdošanas stratēģijas jautājumos;
- sniegt ministrijas citu institūciju darbiniekiem metodoloģisku palīdzību normatīvo aktu projektu izstrādē;
- veidot metodiskos palīglikumus ministrijas darbības efektivitātes uzlabošanai;
- sagatavot informatīvos materiālus par jaunākajām atziņām jurisprudencē Latvijā un ārvalstīs;
- izstrādāt stratēģiski svarīgu likumu un citu normatīvo aktu projektus, kā arī sniegt atzinumus par tiem.

Tiesu departaments

- nodrošināt visu rajonu (pilsētu) un apgabaltiesu organizatorisko vadību;
- nodrošināt starptautisko konvenciju un līgumu par tiesisko sadarbību izpildi;
- nodrošināt tiesu darba statistisko uzskaiti;
- izskatīt fizisko un juridisko personu iesniegumus un sūdzības Tiesu departamenta kompetences ietvaros;
- aprēķināt un izmaksāt nepamatoti notiesātajiem izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarītos zaudējumus.

Tiesu izpildītāju departaments

- kontrolēt likumības ievērošanu tiesu izpildītāju darbā;
- kontrolēt finanšu disciplīnas ievērošanu, naudas un materiālo vērtību ekonomisku izlietošanu tiesu izpildītāju kantoros;
- veikt kontroli par lietvedības noteikumu, instrukciju un Tiesu izpildītāju departamenta direktora norādījumu ievērošanu tiesu izpildītāju darbā;
- izskatīt sūdzības par tiesu izpildītāju darbu.

Zemesgrāmatu departaments

- veikt zemesgrāmatu nodaļu darbības organizatorisko un metodisko vadību;
- organizēt zemesgrāmatu nodaļu tiesnešu un konsultantu kvalifikācijas celšanu;
- apkopot un analizēt zemesgrāmatu nodaļu darba statistisko uzskaiti;
- pētīt normatīvo aktu problemātiku zemesgrāmatu nodaļu darbības jautājumos;
- sistematizēt un analizēt tiesu praksi zemesgrāmatu lietās;
- paplašināt un uzlabot normatīvo aktu bāzi, kā arī saskaņot to ar ES rekomendācijām;
- organizēt visu zemesgrāmatu datu tehnisko ievadīšanu zemesgrāmatu datu bāzē, kā arī visas zemesgrāmatu nodaļās esošās informācijas tiesisko apliecināšanu;
- sagatavot likumā noteiktos normatīvos un tiem pakārtotos aktus, kas nepieciešami datorizētās zemesgrāmatas darbībai;
- saistībā ar datorizēto zemesgrāmatu nodrošināt galvenās likumā noteiktās prasības:
 - centrālās datu bāzes izveidošanu;
 - datu pārbaudi pēc citu valstu nozīmes informācijas sistēmu elektroniskajiem datiem;
 - publiski pieejamās informācijas meklēšanu, izmantojot tiešo pieslēgumu;
 - datu drošības pasākumus;
 - regulāru informācijas nodošanu Valsts zemes dienestam un pašvaldībām.

Dzimtsarakstu departaments

- pārbaudīt dzimtsarakstu nodaļu darbu civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumu un citu tiesību aktu ievērošanā, civilstāvokļa aktu reģistrācijas veidlapu uzskaitē, glabāšanā un izlietošanā dzimtsarakstu nodaļās, iesniegt priekšlikumus nodaļu darba uzlabošanā;
- izskatīt un dot atļaujas vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas lietās;
- sniegt atzinumus atjaunoto un atkārtoti sastādīto civilstāvokļa aktu ierakstu anulēšanas lietās;
- izskatīt ārvalstīs dzīvojošo personu dokumentus bērnu adopcijai Latvijā un sagatavot tieslietu ministra atļauju vai atteikumu adopcijai;
- veidot un glabāt dzimtsarakstu arhīva fondu, metodiski vadīt un kontrolēt arhīva fonda glabāšanu un izmantošanu valsts dzimtsarakstu nodaļās;
- veikt civilstāvokļa aktu reģistru ziņu ievadīšanu datoros, veidojot kartotēku, kas atvieglos datu meklēšanu un galvenokārt palīdzēs saglabāt unikālos, pastāvīgi glabājamus dokumentus.

Starptautisko tiesību un ārējo sakaru departaments

- sniegt juridiskos atzinumus par citu ministriju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem, likumprojektiem par pievienošanās konvencijām, valstij saistošām starptautisko publisko un privāto tiesību normām;
- tuvināt nacionālo likumdošanu Eiropas Savienības likumdošanai;
- normatīvos aktus savstarpēji salīdzināt un pilnveidot atbilstoši valstij saistošām starptautisko līgumu normām;
- starptautisko līgumu projektu izstrādāšana;
- sagatavot Eiropas Padomes konvencijas ratifikācijai;
- piedalīties normatīvo aktu projektu izstrādāšanai izveidotajās grupās, izstrādājot projektus, sniedzot par konkrētiem jautājumiem salīdzinošus pārskatus, juridiskas konsultācijas;
- piedalīties EP un citos ārvalstu un Latvijas institūciju rīkotajos pasākumos.

Eiropas lietu departaments

- koordinēt ministrijas Eiropas integrācijas politikas realizēšanu;
- piedalīties Eiropas integrācijas stratēģisko dokumentu sagatavošanā;
- piedalīties juridisko atzinumu sagatavošanā par starptautisko līgumu un nacionālo normatīvo aktu projektiem, kas ir saistīti ar Eiropas integrācijas jautājumiem;
- veikt normatīvo aktu salīdzināšanu un sagatavot priekšlikumus to pilnveidošanai saskaņā ar Eiropas Savienības normām;
- koordinēt ministrijas sadarbību ar Eiropas Savienības institūcijām un amatpersonām;
- uzturēt un papildināt TM informatīvās datu bāzes (harmonprogrammas) tieslietu jomā.

Personālvadības departaments

- atlasīt personālu ministrijas struktūrvienībām, sniegt metodisko palīdzību šajā jomā tās pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošajām iestādēm, kā arī pārraudzīt Tieslietu ministrijas sistēmā strādājošo pieņemšanu darbā, darba gaitu un atbrīvošanu no darba;
- organizēt ministrijas darbinieku kvalifikācijas atestāciju un piedalīties TM pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošo iestāžu darbinieku kvalifikācijas atestācijās, kā arī organizēt ministrijas un tās pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošo iestāžu darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu;
- veikt personāla vadību, uzskaiti un kontroli, izstrādājot darba efektivitātes novērtēšanas sistēmu, kā arī organizēt ierēdņa amatu aprakstu sastādīšanu un darbinieku funkcionālo pienākumu izstrādāšanu;
- noformēt tiesnešu un tiesnešu kandidātu dokumentus iesniegšanai saeimā saskaņā ar tieslietu ministra priekšlikumiem un Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijas lēmumiem, kā arī gatavot dokumentus tiesnešu atbrīvošanai vai atlaišanai no amata un saukšanu pie disciplināratbildības pēc tieslietu ministra priekšlikuma;
- nodrošināt zvērinātu notāru darbības vispārējo vadību un kontroli, piedalīties zvērinātu notāru eksāmenos un uzņemšanas komisijas darbā, kā arī sagatavot nepieciešamos dokumentus un veikt pasākumus zvērinātu notāru iecelšanai amatā, pārcelšanai uz citu prakses vietu un atbrīvošanai no amata;
- veikt pagasttiesu un bāriņtiesu metodisko vadību (kopīgi ar Labklājības un Izglītības ministrijām);
- apliecināt uz ārvalstīm nosūtāmo tiesu un zemesgrāmatu nodaļu izdoto dokumentu autentiskumu;
- izskatīt sūdzības un ieteikumus, kas attiecas uz personāla jautājumiem ministrijā un tās pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošajās iestādēs.

Administratīvās vadības un stratēģijas departaments

- sagatavot valsts investīciju projektu pieteikumus, iesniegt tos Ekonomikas ministrijai, aizstāvēt, kā arī kontrolēt šo projektu īstenošanu;
- organizēt ministrijas struktūrvienību materiāltehnisko apgādi;
- sagatavot un noslēgt valsts pasūtījumu līgumus, kontrolēt to izpildi;
- veikt datortīkla administrēšanu, nodrošināt datortīkla un datortehnikas darbību, uzturēt koplietošanas informatīvās sistēmas un risināt informācijas tehnoloģijas jautājumus;
- organizēt ministrijas lietvedību.

Plānu un finanšu departaments

- Ministru kabineta un Finanšu ministrijas noteiktajos termiņos sagatavot un Finanšu ministrijai iesniegt budžeta projektus;
- veikt grāmatvedības uzskaiti, ministrijas centrālajam aparātam, rajonu (pilsētu) tiesām, apgabaltiesām, zemesgrāmatu nodaļām un tiesu izpildītāju kantoriem, kā arī kontrolēt ministrijas centrālā aparāta, rajonu (pilsētu) tiesās, apgabaltiesās, zemesgrāmatu nodaļās, tiesu izpildītāju kantoros piešķirto naudas līdzekļu pamatotu izlietošanu;
- organizēt materiālo vērtību uzskaiti un saglabāšanu;
- nodrošināt ministrijas centrālajā aparātā, rajonu (pilsētu) tiesās, apgabaltiesās un ministrijas pakļautībā esošo iestāžu darbinieku amata algu pareizu un pamatotu noteikšanu, likumā paredzētajā kārtībā apstiprināšanu, savlaicīgi informēt iestāžu vadītājus un kontrolēt algas fonda izlietošanu;
- koordinēt starptautiskās palīdzības finanses.

Iekšējā audita nodaļa

- sistemātiski uzraudzīt iekšējās kontroles sistēmu, sniegt valsts sekretāram šīs sistēmas novērtējumu un ieteikt nepieciešamos uzlabojumus;
- organizēt, vadīt un veikt iekšējā audita darbu noteiktajā audita vidē;
- noteiktās kompetences robežās koordinēt iekšējā audita darbu Tieslietu ministrijas pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošajās iestādēs;
- veikt finanšu, vadības, izpildes novērtējuma, kvalitātes, kā arī citu veidu auditus noteiktajā audita vidē, lai sniegtu vērtējumu par:
 - iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un atbilstību attiecīgās iestādes noteikto mērķu sasniegšanai;
 - iesniegtās finanšu, uzskaites un citas informācijas ticamību un pilnību;
 - darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, izstrādātajai stratēģijai, politikai, apstiprinātajiem rīcības plāniem, noteiktajām funkcijām un personālpolitikai;
 - resursu izmantošanas efektivitāti un ekonomiskumu, drošu kontroli un aizsardzību pret zaudējumiem.

Sabiedrības integrācijas departaments

- realizēt valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” izpildes un sabiedrības integrācijas politikas koordināciju;
- izstrādāt tiesību aktu projektus sabiedrības integrācijas programmas īstenošanai;
- piedalīties starptautisku institūciju ziņojumu analīzē par Latvijas progresu sabiedrības integrācijas jomā;
- sagatavot Sabiedrības integrācijas padomes sēdes;
- koordinēt Tieslietu ministrijas sadarbību ar Eiropas Savienības un citām starptautiskām organizācijām un amatpersonām sabiedrības integrācijas jomā, kā arī sadarboties ar nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām, citām valsts institūcijām, ārvalstu vēstniecībām un starptautiskajām organizācijām.

Ieslodzījuma vietu pārvaldes ģenerālinspektora birojs

- nodrošināt organizatorisko saikni un inspekciju starp Tieslietu ministriju un Ieslodzījuma vietu pārvaldi (IeVP);
- sadarbojoties ar TM likumdošanas departamentiem, organizēt metodisko palīdzību Ieslodzījuma vietu pārvaldei un tās struktūrvienību normatīvās bāzes izstrādē;
- nodrošināt Ieslodzījuma vietu pārvaldes un tās struktūrvienību finanšu līdzekļu plānošanas koordinācijas metodisko vadību, kā arī sadalījuma un izlietojuma uzraudzību, kā arī likumības un finanšu disciplīnas pārraudzību un inspekciju Ieslodzījuma vietu pārvaldē un tās struktūrvienībās;
- organizēt un veikt regulāras pārbaudes un inspekcijas ieslodzījuma vietās;
- sagatavot priekšlikumus tieslietu ministram par IeVP un tās iestāžu darbinieku štatu izvietojumu un sadalījumu atbilstoši racionāla darba organizācijas prasībām;
- izskatīt sūdzības un ieteikumus, kas attiecas uz IeVP un tās iestādēm.

Sabiedrisko attiecību departaments

- plānot un koordinēt sabiedrības informēšanas un tiesiskās izglītošanas pasākumus sadarbībā ar ministrijas struktūrvienībām, pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošajām institūcijām;
- sagatavot informatīvos un skaidrojošos materiālus, organizēt informatīvas kampaņas par aktuāliem ministrijas realizētās politikas jautājumiem;
- nodrošināt ministrijas oficiālā viedokļa un īstenotās politikas skaidrošanu, regulāri izplatot preses paziņojumus u.c. informatīvos materiālus, organizējot tieslietu ministra un atbildīgo ministrijas amatpersonu preses konferences, intervijas, gatavojot tematiskas vai problēmu publikācijas par svarīgākajiem ministrijas darbības virzieniem;
- regulāri gatavot ministrijas iknedēļas aktualitāšu plānu un izplatīt to informācijas aģentūrām, masu informācijas līdzekļiem.

Korupcijas novēršanas padomes sekretariāts

- koordinēt Korupcijas novēršanas padomes darbu, sadarbojoties ar citām valsts iestādēm, sabiedriskajām organizācijām un ārvalstu institūcijām;
- noteikt metodes un nepieciešamos resursus, lai veiktu pasākumus Korupcijas novēršanas programmas ietvaros;
- sagatavot atzinumus par normatīvo aktu projektu atbilstību korupcijas novēršanas politikai un stratēģijai;
- apkopot un analizēt citu valstu pieredzi korupcijas novēršanā;
- piedalīties vai vadīt darba grupas, kurās tiek sagatavoti ar korupcijas novēršanu saistītie normatīvo aktu projekti.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

2. TIESLIETU MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES

Tieslietu ministrijai ir šādi **galvenie uzdevumi**:

1. veikt ministrijas pakļautībā un pārraudzībā esošo iestāžu un pārziņā esošo uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) uzraudzību;
2. izstrādāt un īstenot valsts politiku likumdošanas, tiesu sistēmas un korupcijas apkarošanas pilnveidošanā;
3. veikt informatīvo datu bāzu un reģistru aktualizāciju un pārraudzību ministrijas kompetencē esošajās jomās;
4. koordinēt un pārraudzīt tiesību sistēmas pilnveidošanu.

Saskaņā ar likumu "Par tiesu varu" Tieslietu ministrija veic arī organizatorisku vadību Latvijas Republikas rajonu (pilsētu) tiesās, apgabaltiesās, zemesgrāmatās un tiesu izpildītāju kantoros.

Saskaņā ar Deklarāciju par Ministru kabineta iecerēto darbību Tieslietu ministrija ir sagatavojusi rīcības plānu, kas paredz veikt pasākumus Deklarācijā noteikto mērķu sasniegšanai tieslietu jomā.

Tieslietu ministrija pašreizējā darbā ievēro un arī turpmāk ievēros piecas **galvenās prioritātes**:

1. Likumdošanas sakārtošana atbilstoši Eiropas Savienības standartiem.
2. Tiesu varas nostiprināšana.
3. Korupcijas novēršana.
4. Sabiedrības integrācijas procesa veicināšana.
5. Tieslietu ministrijas administratīvās kapacitātes stiprināšana.

Izvirzot tiesu varas nostiprināšanu par vienu no savas darbības prioritātēm, Tieslietu ministrija ir apņēmusies izpildīt kritērijus, kas uzstādīti kandidātvalstīm iestājoties Eiropas Savienībā. Lai izpildītu noteiktos kritērijus, ministrija veic pasākumus, kas nepieciešami, lai pilnveidotu tiesnešu apmācību, saīsinātu lietu izskatīšanas termiņus, izskaustu korupciju, kā arī uzlabotu tiesu materiāltechnisko bāzi.

Tieslietu ministrijas darbības lokā ietilpst ne vien tiesu varas nostiprināšanas jautājumi, bet arī tādi Eiropas Savienībai svarīgi jautājumi kā valsts politika attiecībā uz bēgļiem un patvēruma meklētājiem, intelektuālā īpašuma aizsardzība, fizisko personu datu aizsardzība, tiesību normu saskaņošana ar Eiropas Savienību. Nozīmīgi uzdevumi Tieslietu ministrijai jāveic sabiedrības integrācijas jautājumos.

Lai saskaņotu nacionālās tiesību normas ar Eiropas savienības prasībām, norit darbs pie *acquis* pārņemšanas Tieslietu ministrijas kompetences jomā. Notiek darbs pie kodeksu sagatavošanas - izstrādāts Darba likums, Administratīvā procesa likums, Komerclikums, uzsākts darbs pie kriminālprocesuālo un civilprocesuālo normu pārstrādes. Tāpat tiek

izstrādāti arī citi nepieciešamie normatīvo aktu projekti, piemēram, Elektronisko dokumentu likumprojekts, likumprojekts par zvērinātiem tiesu izpildītājiem un citi. Saistībā ar iestāšanos Eiropas Savienībā izveidota darba grupa, kuras uzdevums ir izstrādāt likumprojektu par grozījumiem Latvijas Republikas Satversmē.

Tieslietu ministrijas rūpju lokā ir arī jautājums par Latvijas valsts konstitucionālās kārtības juridisko atbilstību Eiropas Savienības prasībām. Taču visvairāk darba tieši šobrīd prasa tiesu varas sakārtošana. Tiesu sistēmas attīstība un pilnveidošana, starptautiskā un starpinstitucionālā sadarbība tieslietās, tiesnešu profesionalitāte, darba apstākļi, spriedumu izpildes sistēmas sakārtošana un citi ar tiesu darbu nostiprināšanu saistīti jautājumi - jāuzskata par pašiem svarīgākajiem nevien Eiropas Savienības kontekstā, bet arī Latvijas tiesiskās kārtības nostiprināšanas kontekstā.

Kādas tad ir aktuālākās problēmas tiesu sistēmas stiprināšanā? Šādu ziņojumu tieslietu ministre sniedza Ministru kabinetam 2000.gada decembrī. Savukārt valdība uzdeva Tieslietu ministrijai jautājumu par finansējumu tiesu sistēmas darbības nodrošināšanai iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā, izskatot 2002.gada valsts budžeta projekta prioritāšu sarakstu. Vienlaikus valdība ir atbalstījusi arī jaunas tiesu ēkas izbūvi Rīgā.

Runājot par nepieciešamību sakārtot tieslietu sistēmu, jāatzīst, ka arī 2001.gadā valsts finansējums ir atzīstams par nepietiekamu, lai nodrošinātu pašu nepieciešamāko Tieslietu ministrijas darbu un tiesu funkcionēšanu. Arī vairāki ārvalstu eksperti, kas iepazinušies ar Latvijas tiesu varas stāvokli, norādījuši uz nepieciešamo atbalstu tieslietu jomai, lai Latvija varētu iestāties Eiropas Savienībā.

Kā vienu no būtiskākajām problēmām ir jāmin lietu izskatīšanas termiņu neievērošanu tiesās, kas saistīts ar telpu lielo noslogotību. Tiesu telpu trūkums ir galvenais arguments jaunās tiesu ēkas nepieciešamībai. Īpaši sarežģīta situācija ir Rīgas apgabaltiesā, kur lietas tiek nozīmētas pat vairāk nekā pēc diviem gadiem.

Par nozīmīgām problēmām ir jāatzīst arī nepilnības pašreizējā Kriminālprocesa kodeksā, nepietiekamais finansējums obligātās aizstāvības nodrošināšanai, tiesnešu finansiālais un materiāli – tehniskais nodrošinājums, tiesu ēku neatbilstība to funkcijām.

Vēl viena Latvijai svarīgākā problēma tiesu varas jomā - tiesnešu apmācība Eiropas Savienības tiesībās. Tieši tāpēc Tieslietu ministrija panāca, ka jau 2000.gadā Tiesnešu apmācības centram tika piešķirts valsts finansējums. Veikti arī priekšdarbi, lai padarītu tiesnešu apmācību nevis par brīvprātīgu, bet par obligātu karjeras posmu. Šādu uzdevumu saņēmis Tieslietu ministrijas jaunizveidotais Personālvadības departaments. Viena no galvenajām departamenta funkcijām - personāla karjeras plānošanas un apmācības organizēšana.

Nenoliedzami, tiesnešu apmācību procesā tiek sniegts arī nozīmīgs starptautisks ieguldījums. Piemēram, *Zviedrijas Karalistes valdības un Latvijas Republikas valdības līguma par sadarbību un tehnisko palīdzību tieslietu un iekšlietu jomā* ietvaros 2001.gadā paredzēts veikt arī 20-25 tiesnešu apmācību Eiropas un starptautisko tiesību jomā.

Stipras un neatkarīgas tiesu varas pamatā ir stiprs tiesnešu korpuss: profesionāls, eiropaisks, nekorumpēts, tehniski moderni ekipēts un nodrošināts ar nepieciešamo

palīgpersonālu. Lai to panāktu, ir jānostiprina tiesneša statuss, jāattīsta tiesnešu pašpārvalde, jāizveido tiesu administrāciju Tieslietu ministrijas pārraudzībā, jāpanāk visu Latvijas tiesu datorizācija un to saslēgšana vienotā informatīvā tīklā, jānodrošina visu spriedumu publiska pieejamība internetā.

Jau tuvākajā laikā jāpabeidz parlamentā iesniegto Kriminālprocesa grozījumu pieņemšana. Šie grozījumi maina lietu piekritību un vienkāršo krimināljustīciju atbilstoši Eiropas Savienības rekomendācijām. Taču jaunais Kriminālprocesa likums vēl top. Tajā jāparedz vienkāršota un ātra lietu izskatīšana. Daudzas procedūras jāatceļ. Svarīgi ir arī tas, lai likumā tiek precīzi definēts un dzīvē praktiski ieviests tā sauktais vienošanās process.

Korupcijas novēršanas sakarā Eiropas Komisijas *Progresā ziņojums* atzinīgi novērtē Korupcijas novēršanas padomes darbu. Kopš ziņojuma publicēšanas sperti ievērojami soļi darba pilnveidošanai. Liela nozīme ir Korupcijas novēršanas padomes sekretariāta darbībai, kurš koordinē Korupcijas novēršanas programmas izpildi un programmas papildināšanu. Saskaņā ar Korupcijas novēršanas programmu tiek realizēti vairāki būtiski pasākumi, tai skaitā pievienošanās konvencijām korupcijas apkarošanas jomā (Eiropas padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) konvencijai par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos uzņēmējdarbības darījumos, Eiropas Padomes Civiltiesību konvencijai par korupciju u.c.). Notiek līdzdalība pretkorupcijas starpvalstu grupā (GRECO). Ministru kabinets ir apstiprinājis Korupcijas novēršanas koncepciju, un atbilstoši tai ir sagatavoti vairāki būtiski likumprojekti, piemēram, par korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju, par interešu konflikta novēršanu valsts pārvaldē un ierobežojumiem valsts amatpersonām.

Vēl jāuzsver, ka nav nepieciešama Tieslietu ministrijas un Valsts kancelejas funkciju dublēšana Ministru kabinetā izskatāmo dokumentu juridiskai ekspertīzei. Tieslietu ministrijai likumdošanas sektorā jābūt vienīgajam un galvenajam instrumentam, kas valstī atbild par likumdošanas procesa kvalitāti.

Ekonomiskās integrācijas jomā Tieslietu ministrija atbild par īpašuma tiesību nostiprināšanu un aizsardzību, zemes tirgus attīstību, civiltiesisko attiecību pilnveidošanu darījumos ar nekustamo īpašumu. Latvijas iekšējās ekonomiskās saimniecības sakārtošanā svarīga vieta ir Uzņēmumu reģistram, kura darbības rezultātā tiek nodrošināta vienota valsts uzskaitē par reģistrējamiem objektiem.

Svarīga vieta Tieslietu ministrijas struktūrā ir arī Naturalizācijas pārvaldei – tā risina jautājumus, kas saistīti ar personu uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas un reģistrācijas kārtībā, lai veicinātu politiskās un sociālās vides sakārtošanu, sekmētu stingru virzību uz stipru valstiskumu tās ceļā uz Eiropas savienību, vienlaikus rūpējoties, lai netiktu apdraudēta latviešu tautas nacionālā identitāte. Pilsonība Latvijā ir pati sarežģītākā problēma, tāpēc panākt interešu un vērtību kopību ir nacionālās saskaņas un sabiedrības integrācijas dziļākā būtība, bet pilsonības jautājumu veiksmīga risināšana ir viens no galvenajiem nosacījumiem ceļā uz Eiropas Savienību.

Kopumā Tieslietu ministrijas pakļautībā, pārraudzībā un pārziņā esošās iestādes veic nozīmīgu darbu Latvijas Republikas tiesiskās varas un likumdošanas sakārtošanā, nostiprināšanā un pilnveidošanā ceļā uz integrāciju Eiropas Savienībā.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

3. TIESLIETU MINISTRIJAS PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Ministrijas **pakļautībā** ir šādas iestādes:

1. Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorija;

Ministrijas **pārraudzībā** ir šādas iestādes:

1. Bēgļu apelācijas padome;
2. Naturalizācijas pārvalde;
3. Patentu valde;
4. Totalitāro režīmu noziegumu izvērtēšanas komisija;
5. Uzņēmumu reģistrs;
6. Valsts arhīvu ģenerāldirekcija (līdz 31.12.2000.);
7. Valsts zemes dienests;
8. Ieslodzījuma vietu pārvalde;
9. Datu valsts inspekcija (no 01.01.2001.);
10. Reliģisko lietu pārvalde;
11. Valsts valodas centrs.

Ministrijas **pārziņā** ir šādi uzņēmumi (uzņēmējsabiedrības) un iestādes:

1. Bezpēļņas organizācija valsts akciju sabiedrība "Tiesu namu aģentūra";
2. Kriminoloģisko pētījumu centrs;
3. Patentu tehniskā bibliotēka;
4. Bezpēļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis".

3.1. TIESLIETU MINISTRIJAS PAKĻAUTĪBAS IESTĀDES

Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorija

Laboratorija veic tiesu ekspertīzes krimināllietās un civillietās tiesu un citu tiesību sargājošo iestāžu uzdevumā, konsultē iepriekšminēto iestāžu darbiniekus par zinātniski tehnisko līdzekļu pielietošanu, lietisko pierādījumu izņemšanu, nostiprināšanu, glabāšanu un uz ekspertīzi sūtāmo materiālu sagatavošanu un noformēšanu, kā arī izdara zinātniska rakstura pētījumus, lai paplašinātu tiesu ekspertīžu iespējas un radītu metodisko bāzi jaunu pētījumu veidu ieviešanai praksē.

3.2. TIESLIETU MINISTRIJAS PĀRRAUDZĪBAS IESTĀDES

Bēgļu lietu apelācijas padome

Padome izskata sūdzības par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Bēgļu lietu centra lēmumiem par bēgļu statusa piešķiršanu vai atteikumu piešķirt bēgļu statusu. Pārbauda Bēgļu lietu centra lēmumu pamatotību, ja pieteikums par bēgļa statusa piešķiršanu tiek izskatīts saīsinātā kārtībā vai tiek pieņemts lēmums par statusa zaudēšanu.

Naturalizācijas pārvalde

Naturalizācijas pārvalde izskata ārvalstnieku un bezvalstnieku iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā, organizē pretendentu zināšanu pārbaudi, sagatavo un iesniedz Ministru kabinetā normatīvo aktu projektus par Latvijas pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā vai pieņem motivētus lēmumus par naturalizācijas atteikumu.

Patentu valde

Patentu valde realizē valsts politiku rūpnieciskā īpašuma jomā un atbilstoši attiecīgajiem Latvijas Republikas likumiem nodrošina tā aizsardzību. Patentu valde pieņem un izskata juridisko un fizisko personu pieteikumus izgudrojumu, dizainparaugu un preču zīmju tiesiskajai aizsardzībai, veic to ekspertīzi, izsniedz tos aizsargājošus patentus un apliecības, kārtoti attiecīgos valsts reģistrus.

Totalitāro režīmu noziegumu izvērtēšanas komisija

Totalitāro režīmu noziegumu izvērtēšanas komisija sniedz atzinumus, kuri nepieciešami politiski represētās personas statusa iegūšanai un nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusa iegūšanai. Komisija meklē represiju laikā pazudušu cilvēku un palīdz personām, kurām bijušas ierobežotas cilvēktiesības. Izskaidro sabiedrībai Latvijas Republikas likumdošanas un citus tiesību aktus, kuri attiecas uz politiski represētām personām un nacionālās pretošanās dalībniekiem.

Uzņēmumu reģistrs

Uzņēmumu reģistrs reģistrē uzņēmumus (uzņēmēj sabiedrības), to pārstāvniecības un filiāles, sabiedriskās organizācijas, komercķīlas un laulību līgumus, kā arī sniedz informāciju par reģistrējamajiem objektiem. Kontrolē reģistrējamo objektu dibināšanas un darbības dokumentu atbilstību likumiem un citiem normatīvajiem aktiem. Uzņēmumu reģistrs ir pirmais no Austrumeiropas komercreģistriem, kas kļuvis par Eiropas Biznesa reģistra asociēto locekli.

Valsts arhīvu ģenerāldirekcija

Valsts arhīvu ģenerāldirekcija veido nacionālo fondu, organizē tā uzskaiti, saglabāšanu un izmantošanu, vāc un apkopo informāciju par Latvijas vēstures dokumentiem citu valstu arhīvos, gādā par to atgūšanu. Valsts arhīvu ģenerāldirekcija nosaka arhīvu attīstības stratēģiju un prioritātes, veic piešķirtā valsts budžeta sadali atbilstoši arhīvu uzdevumiem un tā izpildes kontroli, juridisko personu arhīvu uzraudzības vadību un valsts arhīvu darba kontroli, organizē un koordinē metodisko un normatīvo dokumentu izstrādi. No 2001.gada 1.janvāra Valsts arhīvu ģenerāldirekcija ir nodota Kultūras ministrijas pārraudzībā.

Valsts zemes dienests

Valsts zemes dienests (VZD) veic zemes reformas un zemes privatizācijas procesa īstenošanu, kā arī īpašumu formēšanu un dokumentu sagatavošanu reģistrācijai zemesgrāmatās. VZD veic nekustamā īpašuma valsts kadastra izstrādi un ieviešanu, kārtošānu un uzturēšanu aktuālā stāvoklī. VZD atbild par valsts topogrāfisko uzmērīšanu un kartēšanu, nekustamā īpašuma vērtēšanu un zemes pārraudzību un zemes lietošanas kontroli.

Ieslodzījumu vietu pārvalde

Ieslodzījumu vietu pārvalde realizē valsts politiku ar brīvības atņemšanu saistītu kriminālsodu izpildes jomā un tās galvenais uzdevums ir realizēt ar brīvības atņemšanu saistītu kriminālsodu, kā arī apcietinājuma kā drošības līdzekļa izpildi. Pārvalde kontrolē tai pakļauto iestāžu darbību un nodrošina to finansiālo un materiāltehnisko bāzi, organizē pārvaldes pakļautībā esošo iestāžu darbinieku profesionālās kvalifikācijas celšanu, kā arī analizē likumu un citu normatīvo aktu piemērošanas praksi kriminālsodu izpildes sistēmā, ja nepieciešams, izstrādā priekšlikumus par nepieciešamajiem normatīvo aktu projektiem un iesniedz tos Tieslietu ministrijā.

Valsts valodas centrs

Valsts valodas centrs pārrauga Valsts valodas likuma ievērošanu Latvijas Republikā, īsteno valsts politiku, kā arī nodrošina latviešu valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, uzraugot un kontrolējot normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas jautājumos. Centra amatpersonu pieņemtie lēmumi un dotie norādījumi nolikumā noteiktās kompetences ietvaros ir obligāti centra kontrolei un uzraudzībai pakļautajām juridiskajām un fiziskajām personām valodas jautājumos.

Centrs nosaka valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos; veicina latviešu valodas kultūras attīstību un valodas lietošanu; analizē valsts valodas situāciju un sociolingvistisko procesu dinamiku; sekmē valodas kultūrvides sakārtošanu, īpaši veicinot valstij raksturīgo vietvārdu atjaunošanu un aizsardzību. Centrs sniedz arī konsultācijas latviešu valodas jautājumos un atzinumus par personvārdu rakstību, kā arī skaidro un popularizē valodu funkcionēšanas pamatprincipus Latvijā.

Saskaņā ar Valsts valodas likumu no 2000.gada 1.septembra Valsts valodas centrs ir Tieslietu ministrijas pārraudzībā.

Reliģisko lietu pārvalde

Reliģisko lietu pārvalde likumos un citos normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros nodrošina valsts politikas realizāciju un koordināciju reliģijas lietās, pārzina ar valsts un reliģisko organizāciju savstarpējām attiecībām saistītos jautājumus, seko valsts tiesiskā regulējuma efektivitātei reliģijas praktizēšanā un izsaka priekšlikumus par

pasākumiem, kas veicami, lai novērstu Latvijas Republikas Satversmē un starptautiskajos līgumos reliģijas jomā garantēto cilvēktiesību pārkāpumus un tos veicinošos apstākļus. Pārvalde pārbauda reliģisko organizāciju un to iestāžu dibināšanas un darbības dokumentu atbilstību likumiem, citiem normatīvajiem aktiem un faktiskajam stāvoklim. Pārvalde seko valsts tiesiskā regulējuma darbības efektivitātei reliģijas jomā, kā arī sagatavo priekšlikumus un normatīvo aktu projektus reliģijas jomā. Patstāvīgi un sadarbībā ar citām valsts institūcijām pārvalde sagatavo un iesniedz tieslietu ministram ziņojumus par Latvijas Republikas Satversmes 99.panta pārkāpumiem, kā arī citu cilvēktiesības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem un attiecīgos likumpārkāpumus veicinošo apstākļu analīzi.

Datu valsts inspekcija

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu Datu valsts inspekcija veic personas datu aizsardzības uzraudzību. Inspekcija nodrošina valstī personas datu apstrādes atbilstību likuma prasībām, reģistrē personas datu apstrādes sistēmas, veic pasākumus, kas vērsti uz efektīvāku personas datu aizsardzību, kā arī kopīgi ar Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekciju lemj par personas datu apstrādes sistēmas nodošanu valsts arhīviem glabāšanā. Datu valsts inspekcijai ir tiesības veikt personas datu apstrādes sistēmas pirmsreģistrācijas pārbaudi, pieprasīt datu bloķēšanu, kļūdainu vai nelikumīgi iegūtu datu izdzēšanu vai iznīcināšanu, noteikt pastāvīgu vai pagaidu aizliegumu datu apstrādei, kā arī iesniegt tiesā prasību par likuma pārkāpumiem.

Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu Datu valsts inspekcija savu darbu uzsāk ar 2001.gada 1.janvāri.

3.3. TIESLIETU MINISTRIJAS PĀRZIŅĀ ESOŠIE UZNĒMUMI UN IESTĀDES

Bezpeļņas organizācija valsts akciju sabiedrība “Tiesu namu aģentūra”

Sabiedrība veic tiesu ēku apsaimniekošanu, remonta un rekonstrukcijas darbu vadīšanu un būvuzraudzību Tieslietu ministrijas objektos, projekta “Latvijas Republikas vienotā tiesu informācijas sistēma” īstenošanas organizēšanu, visu Latvijas apgabaltiesu aprīkošanu ar datortehniku un lokālajiem datortīkliem, juridiskās literatūras izdošanu un tiesu prakses apkopošanu, sistematizēšanu un publicēšanu, kā arī Civilprocesa likuma komentāru sagatavošanu un izdošanu.

Kriminoloģisko pētījumu centrs

Kriminoloģisko pētījumu centrs veic zinātniskās pētniecības darbus noziedzības apzināšanai un izvērtēšanai valstī. Izstrādā priekšlikumus noziedzības novēršanas jomā, veido kriminoloģiskās informācijas datu bāzi. Kriminoloģisko pētījumu centrs sadarbojas ar starptautiskām organizācijām noziedzības novērtēšanas jomā.

Patentu tehniskā bibliotēka

Bibliotēka veido valsts patentu dokumentācijas un patentsaites literatūras, normatīvi tehniskās dokumentācijas, kā arī tehniskās literatūras krājumu; sistematizē un tehniski apstrādā iespieddarbus un elektroniskos izdevumus, veido uzzīņu meklējumaparātu; organizē krājuma popularizēšanas pasākumus; veicina kooperāciju ar Latvijas un ārvalstu bibliotēkām. Bibliotēka sekmē valsts politikas realizāciju rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jomā un nodrošina ar informāciju Latvijas tautsaimniecības speciālistus.

Bepeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vēstnesis”

Tā pamatdarbība ir oficiālā laikraksta “Latvijas Vēstnesis” izdošana, nodrošinot tajā Latvijas Republikas likumu un citu normatīvo aktu publicēšanu, valsts varas un pārvaldes institūciju un pašvaldību darbības atspoguļošanu, šo institūciju izdoto normatīvo aktu publiskošanu, kā arī tieslietu iestāžu, privatizācijas un tiesu paziņojumu publicēšanu. Sistemātiski izdod normatīvo tiesību aktu secīgus apkopojumus un alfabētiskus priekšmetu radītājus.

3.4. TIESLIETU MINISTRIJA VEIC ORGANIZATORISKU VADĪBU SASKAŅĀ AR LIKUMU “PAR TIESU VARU”

Rajonu (pilsētu) tiesās

Latvijas Republikā ir 34 rajonu (pilsētu) tiesas. Tās izskata krimināllietas un civillietas pirmajā instancē, izņemot tās lietas, kuru pirmā instance saskaņā ar likumu ir apgabaltiesa. Civillietas izskata tiesnesis vienpersoniski, krimināllietas izskata koleģiāli – tiesnesis un divi tiesas piesēdētāji.

Apgabaltiesās

Latvijā ir izveidotas piecas apgabaltiesas: Kurzemes apgabaltiesa, Latgales apgabaltiesa, Rīgas apgabaltiesa, Vidzemes apgabaltiesa un Zemgales apgabaltiesa. Apgabaltiesas ir apelācijas instance visiem spriedumiem, kas pieņemti rajona (pilsētas) tiesā. Apgabaltiesa ir pirmās instances tiesa īpašām likumā noteiktām lietām. Civiltiesību jomā tās ir lietas par adopciju, uzņēmuma maksātnespēju un bankrotu, nekustāmā īpašuma tiesībām, vēlēšanu tiesību pārkāpumiem, notāru rīcību kā arī lietās, kurās prasību summa lielāka par 30 000 latu. No krimināllietām tās ir lietas par sevišķi smagiem noziegumiem (noziegumi pret cilvēci un valsti, izspiešana organizētās grupās, slepkavības utt.). Apelācijas instancē lietas izskata koleģiāli trīs tiesnešu sastāvā, bet pirmās instances tiesas sastāvs tiek veidots tāpat kā rajonu tiesās.

Zemesgrāmatās

Īpašumtiesības uz nekustāmo īpašumu un jebkuras to izmaiņas tiek reģistrētas zemesgrāmatās. Ir izveidotas 28 apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas. Katrā zemesgrāmatu nodaļā likuma noteiktajā kārtībā tiek iecelti zemesgrāmatu nodaļu tiesneši. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas un to ierakstiem ir publiska ticamība. Saskaņā ar Civillikumu par nekustāmā īpašuma īpašnieku ir atzīstams tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās.

Tiesu izpildītāju kantoros

Latvijas Republikā ir 34 tiesu izpildītāju kantori. To darbinieki izpilda tiesu un citu institūciju nolēmumus. Tiesu izpildītājam, izpildot tiesas spriedumus un nolēmumus, ir jāievēro likumi, precīzi jāizpilda Latvijas Civilprocesa likums un Tieslietu ministra apstiprinātā instrukcija. Tiesu izpildītājam pēc personīgās iniciatīvas jāveic visi ar likumu atļautie pasākumi, lai pareizi un savlaicīgi izpildītu tiesu un citu iestāžu nolēmumus, jāskaidro pusēm to tiesības un pienākumi, jāpalīdz tām aizstāvēt savas tiesības un ar likumu aizsargātās intereses. Šobrīd tiesu izpildītāju darbā notiek reorganizācija un tiek plānota zvērinātu tiesu izpildītāju institūcijas ieviešana.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

4. PĀRSKATA GADA NOTIKUŠĀS BŪTISKĀKĀS IZMAIŅAS

Likumdošanas sakārtošana

Tieslietu ministrijas izstrādātais jaunais Darba likumprojekts pieņemts 2000.gada 13.aprīlī Saeimā pirmajā lasījumā un sagatavots otrajam lasījumam.

Saeima otrajā lasījumā pieņēma Tieslietu ministrijas izstrādāto Administratīvā procesa likumprojektu.

2000.gada 14.augustā tika izveidota darba grupa, kurai ir jāizstrādā likumprojekts par grozījumiem Latvijas Republikas Satversmē saistībā ar iestāšanos Eiropas Savienībā.

Precizēts un iesniegts izskatīšanai valdībā likumprojekts par zvērinātiem tiesu izpildītājiem un atbilstoši grozījumi Civillikumā, kas paredz tiesu izpildītāju institūcijas reformu un tiesu spriedumu izpildes efektivitātes un kvalitātes uzlabošanu atbilstoši likuma prasībām.

Adopcijas procesa sakārtošanai Tieslietu ministrija ir izstrādājusi jaunu Adopcijas noteikumu projektu atbilstoši ANO Bērnu tiesību konvencijai un Strasbūras konvencijai par bērnu adopciju, kā arī sagatavoti un Saeimā iesniegti atbilstoši grozījumi likumā "Par bāriņtiesām un pagasttiesām", Civillikumā un Civilprocesa likumā.

Sakarā ar zemes reformas beigu posma uzsākšanu Tieslietu ministrija ir sākusi izstrādāt likumprojektus, kas saistīti ar Centrālās zemes komisijas likvidāciju un tās funkciju nodošanu Valsts zemes dienestam.

Lai precizētu nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas kārtību, Tieslietu ministrija izstrādājusi un Ministru kabinets ir pieņēmis Lauku apvidus zemes kadastrālās vērtēšanas un Pilsētas zemes kadastrālās vērtēšanas noteikumus.

2000.gada 8.jūlijā stājās spēkā Tieslietu ministrijas izstrādātie Ministru kabineta noteikumi "Kārtība, kādā bērns šķērso Latvijas Republikas valsts robežu".

2000.gada 1.septembrī vienlaikus ar Valsts valodas likumu stājās spēkā Tieslietu ministrijas izstrādātie Ministru kabineta noteikumi Valsts valodas likuma izpildei (kopskaitā deviņi).

2000.gada 13.jūnijā Ministru kabinetā tika akceptēta koncepcija par e-dokumentu juridisko statusu Latvijā. Saskaņā ar to tika izstrādāts un 14.decembrī nosūtīts saskaņošanai ministrijām likumprojekts "Par elektroniskajiem dokumentiem". Savukārt 2000.gada 12.decembrī Ministru kabinets pieņēma lēmumu izstrādāt E-pārvaldes koncepciju un tās projekta sagatavošanu uzticēt Tieslietu ministrijai.

Tiesu varas nostiprināšana

2000.gada janvārī notika Latvijas juristu III foruma pasākumu nedēļa ar devīzi "Par eiropēiski tiesisku vidi Latvijā", kuras ietvaros notika dažādas konferences, semināri un diskusijas par aktuāliem tieslietu jautājumiem. Forumā nedēļa noslēdzās ar plenārsēdi, kurā piedalījās bijušie, praktizējošie un topošie juristi, politiķi, mediju pārstāvji. Plenārsēdes gaitā tika definēti juristu uzdevumi, valsts turpmākās attīstības priekšnoteikumi, nepieciešamie pasākumi tiesu varas un tiesiskās apziņas stiprināšanā, juridiskās domas attīstībā. Par Juristu III foruma lielo nozīmi liecināja Valsts

prezidentes, Ministru prezidenta, ģenerālprokurora, Satversmes tiesas priekšsēdētāja, Zviedrijas tieslietu ministres un citu augstu amatpersonu klātbūtne.

2000.gada 12.decembrī tieslietu ministre Ingrida Labucka Ministru kabinetam sniedza ziņojumu par tiesu sistēmas attīstības problēmām un valdība pieņēma lēmumu 2002.gada valsts budžeta prioritāšu skaitā iekļaut tieslietu sistēmas sakārtošanu, kā arī akceptēja Tieslietu ministrijas priekšlikumu par Tiesu nama izbūvi Rīgā un ēkas Abrenes ielā 3 rekonstrukcijas un pielāgošanas tiesas vajadzībām sākšanu 2001.gadā.

2000.gada decembrī Saeima pieņem lēmumu palielināt tiesnešu štata vietu skaitu par astoņām vietām. Palielināts arī tiesnešu palīgu un tiesu sēžu sekretāru štata vietas.

2000.gada 5.decembrī Ministru kabinetā apstiprināta Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu oficiālā nostāja sadaļā "Sadarbība iekšlietās un tieslietās", t.sk. daļas par tiesu sistēmu un tiesisko sadarbību civillietās un krimināllietās, kā arī pasākumu plāns ar finansu aprēķiniem par nepieciešamo ieguldījumu tiesu sistēmas sakārtošanā.

2000.gadā darbu turpināja tiesībaizsardzības iestāžu vadītāju koordinācijas padome, kuras ietvaros saskaņo un koordinē tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku apmācības procesu.

2000.gada 4.februārī tika parakstīts Tieslietu ministrijas un Tiesnešu apmācības centra (TAC) līgums par kompetences deleģēšanu (valsts pārvaldes kompetences deleģēšana pilnvarotajām institūcijām) līdz 2004.gada 31.decembrim. Saskaņā ar šo līgumu TAC organizē apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu tiesnešu un tiesu darbinieku kvalifikācijas celšanu. 2000.gada valsts budžetā tiesnešu izglītošanai bija paredzēti Ls 40 000. Tāda pati summa ir plānota arī 2001.gadā.

2000.gadā tika apstiprinātas vairākas instrukcijas:

- "Tiesu ēku plānojuma vadlīnijas", kas nosaka tiesu ēku plānojumu atbilstoši pretkorupcijas prasībām;
- "Par tiesneša nozīmēšanu lietas izskatīšanai", kas paredz nejausības principa ieviešanu, kā arī nosaka rajonu (pilsētu) tiesu un apgabaltiesu priekšsēdētāju, kolēģiju priekšsēdētāju, vietnieku darbības kārtību tiesnešu nozīmēšanā lietu izskatīšanai. Instrukcija paredz trīs lietu sadales principus: ienākšanas secībā, alfabētiskā secībā un pēc specializācijas. Instrukcija ir viena no pretkorupcijas pasākumiem, lai novērstu tiesnešu iespējamo ieinteresētību konkrētu lietu izskatīšanā, kā arī lietas dalībnieku un trešo personu ieinteresētību lietas nozīmēšanā konkrētam tiesnesim. Nejausības principa ieviešana izslēdz iespēju panākt lietu izskatīšanu agrāk, nekā to paredz lietu ienākšanas secība tiesā;
- "Rajonu (pilsētu) tiesu tiesnešu kandidātu stažēšanās kārtība", kas paredz tiesnešu amata kandidātu stažēšanos tiesās un Tieslietu ministrijas departamentos pirms eksāmenu kārtēšanas Tiesnešu kvalifikācijas kolēģijā. Tādējādi ir iespējams kvalitatīvāk veikt tiesnešu kandidātu atlasīšanu un paaugstināt topošo tiesnešu kvalifikāciju. Kopumā 2000.gadā stāžēšanos uzsāka 12 tiesnešu amata kandidāti. Seši no viņiem jau 2000.gadā tika iecelti par tiesnešiem.

2000.gadā Valsts nozīmes Datu pārraides tīklam pieslēgtas visas 28 Zemesgrāmatu nodaļas, kā arī ieviests pilotmodelis (piecās nodaļās) informācijas apmaiņai starp lokālajām un centrālo datu bāzi. Izstrādāta Valsts vienotās datorizētās Zemesgrāmatas reģistrācijas un izplatīšanas sistēmas programmatūra.

Korupcijas novēršana

2000. gadā Korupcijas novēršanas padomes (KNP) sekretariāts koordinē Korupcijas novēršanas programmas izpildi un programmas papildināšanu. Saskaņā ar Korupcijas

novēršanas programmu KNP sekretariāts 2000. gadā realizējis sekojošus būtiskākos pasākumus:

- 2000.gada 7.decembrī Saeimā pieņemts likums “Par pievienošanas Eiropas padomes Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai”, kas nozīmē šīs konvencijas ratifikāciju Latvijā. Saeimā tiek skatīti grozījumi Krimināllikumā, kuri noteiks starptautisko organizāciju amatpersonu, starptautisko parlamentāro asambleju locekļu, starptautisko tiesu tiesnešu, ārvalstu amatpersonu kriminālatbildību;
- Eiropas Padomes līgums “Par Pretkorupcijas starpvalstu grupas (GRECO) nodibināšanu” ir pieņemts Saeimā 2000.gada 25.jūnijā;
- 2000. gadā ir uzsākta pievienošanās Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) konvencijai par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos uzņēmējdarbības darījumos;
- 2000. gadā uzsākta pievienošanās sagatavošana Eiropas Padomes Civiltiesību konvencijai par korupciju;
- 2000.gada 8.augustā Ministru kabinets apstiprināja Korupcijas novēršanas koncepciju. Līdz ar Koncepcijas apstiprināšanu tika pieņemts lēmums: izstrādāt jaunu Korupcijas novēršanas likumu, akceptēt nepieciešamību izveidot neatkarīgu korupcijas apkarošanas biroju, akceptēt administratīvās atbildības noteikšanu juridiskajām personām par koruptīvām darbībām, akceptēt un ieviest īpašuma sākotnējās fiksācijas noteikšanu, nelikumīgas iedzīvošanās kriminalizēšanu, kā arī akceptēt legālās prezumpcijas ieviešanu;
- saskaņā ar Korupcijas novēršanas koncepciju, ar Ministru prezidenta rīkojumiem tika izveidotas trīs darba grupas un ir izstrādāti likumprojekti: “Par korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju”, “Par interešu konflikta novēršanu valsts pārvaldē un ierobežojumiem valsts amatpersonām”, “Par politisko organizāciju un to apvienību finansēšanu”.

2000. gadā KNP sekretariāts ir izvērtējis Korupcijas novēršanas padomē saņemto informāciju par iespējamajiem interešu konfliktiem un sešos gadījumos ir sniedzis savus atzinumus.

Sadarbībā ar Phare projektu “Korupcijas novēršanas likumdošanas, izglītošanas un sabiedrības informēšanas programma” KNP sekretariāts ir organizējis ekspertu seminārus par korupcijas novēršanas un apkarošanas jautājumiem, sabiedrības informēšanas pasākumus, iesaistījies valdības izsludinātajā korupcijas novēršanas informatīvajā kampaņā “Kopā pret korupciju!”.

Sabiedrības integrācijas procesa veicināšana

2000.gada maijā valdība apstiprināja valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” īso variantu, kurā ir noteikti darbības prioritārie virzieni katrā valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” koncepcijas sadaļā, kā arī detalizēti izstrādāta koncepcijas sadaļa “Īstenošanas mehānisms”. Saskaņā ar Ministru Kabineta lēmumu par atbildīgo institūciju sabiedrības integrācijas jomā ir nozīmēta Tieslietu ministrija.

2000.gada 30.novembrī Saeimā plenārsēdē izskatīts un nodots komisijām Sabiedrības integrācijas fonda likums, kurš nosaka Sabiedrības integrācijas fonda izveidošanas un tā līdzekļu uzkrāšanas, pārvaldīšanas un izlietošanas kārtību. Sabiedrības integrācijas fonds būs centrālais Valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” īstenošanas mehānisms.

2000.gada 15.decembrī Tieslietu ministrijā trīs cilvēku sastāvā darbu uzsāka Sabiedrības integrācijas departaments, kura galvenais uzdevums ir realizēt valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” izpildes un sabiedrības integrācijas politikas koordināciju. Vienlaikus departaments ir nodrošinājis tieslietu ministres konsultatīvās padomes darbību, iepazīies ar ārvalstu un Latvijas pieredzi sabiedrības integrācijas jomā, uzturējis kontaktus ar struktūrām, kas iesaistītas sabiedrības integrācijas procesā, kā arī ārvalstu donoriem.

Tieslietu ministrijas administratīvās kapacitātes stiprināšana

2000.gada sākumā ar Pasaules Bankas finansiālu atbalstu Tieslietu ministrijā tika veikta funkciju audits, kura rezultātā tika sagatavots *Tieslietu ministrijas darbības funkcionālais un organizatoriskais pārskats*, kurā galvenā uzmanība ir pievērsta ministrijas darbības pamatvirzieniem un stratēģijai. Detalizētā ministrijas veikto funkciju analīze sekmēja ne tikai tās pašreizējās darbības vides sakārtošanu, bet arī deva ieguldījumu jaunu ministrijas mērķu un vajadzību definēšanā.

Zviedrijas Karalistes valdības un Latvijas Republikas valdības līguma par sadarbību un tehnisko palīdzību tieslietu un iekšlietu jomā ietvaros audita veikšanā tika piesaistīti konsultanti no Zviedrijas Tieslietu ministrijas.

Pamatojoties uz Tieslietu ministrijas darbības funkcionālo un organizatorisko pārskatu, darba grupa valsts sekretāra vadībā sagatavoja *Pārmaiņu ieviešanas vispārējo plānu*, kas paredz detalizētu pārmaiņu ieviešanas shēmu. Pārmaiņu plāns izstrādāts uz trīs gadiem un tiek realizēts ar Zviedrijas valdības atbalstu.

Viens no būtiskākajiem plāna punktiem paredz darbinieku mācību plāna izstrādāšanu, kurā iekļauti vispārīgie un speciālie apmācību kursi, lai sekmētu pārmaiņu ieviešanu un to nostiprināšanu Tieslietu ministrijā un tieslietu sistēmā kopumā. Plānā noteikto pasākumu īstenošana veicinās Tieslietu ministrijas kapacitātes stiprināšanu likumdošanas procesa koordinēšanā un tiesu sistēmas organizatoriskajā vadībā.

2000.gadā ir izpildīti pirmie Pārmaiņu plānā paredzētie uzdevumi. 2001.gadā paredzēts turpināt aktīvas konsultācijas ar zviedru ekspertiem šo pārmaiņu ieviešanai.

Pamatojoties uz pārskata ziņojumu, konsultantu ieteikumiem un priekšlikumiem par ministrijas darbības restrukturizāciju, tika izstrādāta un 2000.gada septembrī apstiprināta arī Tieslietu ministrijas jaunā struktūra (skat. shēmu), saskaņā ar kuru tās centrālajā aparātā 2001.gadā paredzēts veikt atsevišķu struktūrvienību likvidāciju, reorganizāciju un jaunu struktūrvienību izveidošanu.

2000.gadā tika izdarīti vairāki grozījumi Tieslietu ministrijas nolikumā (Ministru kabineta 28.07.1998. noteikumi Nr.271), paplašinot ministrijas kompetenci ar jauniem uzdevumiem un funkcijām. Ministrijas galveno uzdevumu lokā ir izstrādāt un īstenot valsts politiku arī likumdošanas un korupcijas apkarošanas pilnveidošanā, kā arī koordinēt tiesību sistēmas pilnveidošanu. Līdz ar to paplašinājies arī ministrijas funkciju uzskaitījums, piemēram, sniegt citām institūcijām metodoloģisku palīdzību normatīvo aktu projektu izstrādē, nodrošināt Korupcijas novēršanas padomes sekretariāta darbību, veikt Ieslodzījuma vietu pārvaldes brīvības atņemšanas iestāžu pārraudzību.

2000.gadā būtiski ir mainījies pārraudzībā esošo iestāžu loks. No 2000.gada 1.janvāra Tieslietu ministrija savā pārraudzībā pārņēma Ieslodzījuma vietu pārvaldi. Izdarot grozījumus likumā "Par arhīviem", no 2001.gada 1.janvāra Tieslietu ministrijas pārraudzībā esošā Valsts arhīvu ģenerāldirekcija nodota Kultūras ministrijas

pārraudzībā, tādējādi izpildot Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību sadaļas "Kultūra" 14.punktu.

2000.gadā Tieslietu ministrijas pārraudzībā ir izveidotas arī divas jaunas iestādes. Lai pilnveidotu valsts politikas realizāciju un koordināciju reliģijas lietās, tika izveidota Reliģisko lietu pārvalde, vienlaikus reorganizējot Tieslietu ministrijas Sabiedrisko un reliģisko lietu departamentu. Savukārt saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu no 2001.gada 1.janvāra savu darbību ministrijas pārraudzībā sāk Datu valsts inspekcija, kuras galvenais uzdevums veikt personas datu aizsardzības uzraudzību.

Saskaņā ar Valsts valodas likumu (stājās spēkā 2000.gada 1.septembrī) Valsts valodas centrs no Tieslietu ministrijas pakļautībā esošas iestādes kļuva par pārraudzības iestādi.

Saskaņā ar valdības lēmumu nozīmēt Tieslietu ministriju par atbildīgo institūciju sabiedrības integrācijas jomā tika izveidots **Sabiedrības integrācijas departaments** trīs cilvēku sastāvā. Departamenta uzdevums ir valsts programmas "Sabiedrības integrācija Latvijā" izpildes koordinācija.

Lai nodrošinātu organizatorisko saikni un inspekciju starp Tieslietu ministriju un tās pārraudzībā esošo Ieslodzījuma vietu pārvaldi tika izveidots **Ieslodzījuma vietu pārvaldes ģenerālinspektora birojs** trīs cilvēku sastāvā.

Lai uzlabotu personāla vadīšanas un plānošanas darbu, 2000.gada sākumā tika reorganizēta Tieslietu ministrijas Personāla nodaļa un izveidots **Personālvadības departaments** valsts sekretāra tiešā pakļautībā. Personālvadības departamenta kompetencē ir visi personāla jautājumi, kas saistīti ar ministrijas centrālā aparāta darbiniekiem, apgabaltiesu un rajonu (pilsētu) tiesu tiesnešiem, zemesgrāmatu nodaļu tiesnešiem un tiesu izpildītāju kantoru darbiniekiem. Kopumā tas veido aptuveni 800 cilvēku.

Budžeta līdzekļu ekonomijas nolūkos Tieslietu ministrijas kancelejā izstrādāta kārtība, kādā saņemto elektronisko pastu nevis izdrukā uz papīra, bet pārsūta ministrijas amatpersonām un speciālistiem pēc piekritis. Izvērtējot dokumentu saglabāšanas risku, atsevišķi dokumentu veidi netiek pavairoti un atbilstoši ministrijas lietu nomenklatūrai glabājas nevis kancelejā, bet gan konkrētajā struktūrvienībā.

2000.gadā tika izstrādāta un 15.septembrī apstiprināta jauna "Tieslietu ministrijas lietvedības instrukcija". Tā precīzāk definē dokumentu sagatavošanas un aprites kārtību ministrijā, vienlaikus radot pamatu ministrijas darbības efektivitātes paaugstināšanai.

Lai uzlabotu fizisko un juridisko personu iesniegumu un sūdzību pieņemšanas, reģistrēšanas un izskatīšanas sistēmu 2000.gadā tika ieviesta atsevišķa kodu sistēma, kas veicina ātrāku ienākošo dokumentu reģistrāciju un reģistrēto dokumentu atlasī.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

5. TIESLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

5.1. PROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

2000.gadā valsts budžeta līdzekļi iedalīti 22 programmu izpildei. Tieslietu ministrijas darba apjomu nosaka rezultatīvie rādītāji.

01.programma “Centrālais aparāts” 2000.gadā sagatavoti 26 likumu grozījumi un izstrādātas jaunas likumu koncepcijas. Sniegti 1407 atzinumi par tiesību aktu projektiem. Nebija iedalīts finansējums dalībai Eiropas Padomes organizētajās apspriedēs un semināros par Eiropas Kopienas tiesisko mantojumu, tāpēc ministrijas darbinieki piedalījās tikai divos semināros. Kompleksās pārbaudes tiesās aizstātas ar vairākām individuālām un tematiskām pārbaudēm. Samazinājies ir pilsoņu iesniegto sūdzību skaits. Sniegtas 1032 konsultācijas juridiskos un tiesu darba organizatoriskos jautājumos. Starptautisko privāttiesību dokumentu ratifikācijas priekšdarbi netika veikti, jo galvenā uzmanība tika veltīta konvenciju ratifikācijai. Kopumā ministrijas darbs 2000.gadā ir bijis sekmīgs.

02.programma “Uzņēmumu reģistra attīstība” 2000.gadā reģistrēto sabiedrisko organizāciju skaits pieaudzis par 390 vienībām, reģistrēto uzņēmumu skaits pieaudzis 1,9 reizes, izsniegto informācijas vienību skaits pieaudzis par 5073 vienībām. No plānotiem 5000 likvidējamiem uzņēmumiem faktiski bija likvidēti tikai 2399 uzņēmumi, jo lielākā daļa likvidējamo uzņēmumu nav aktīvi un neierosina lietas par pašlikvidāciju, bet Uzņēmumu reģistram ir ierobežoti līdzekļi likvidatoru funkciju veikšanai.

03.programma “Valsts dzimtsaraksti” - sniegtas 115 konsultācijas, izskatītas 321 lieta par tautību maiņu un 628 lietas - par vārda vai uzvārda maiņu. Sakarā ar represēto personu loka samazināšanos, samazinās arī ar šīm personām saistītās civiltiesisko aktu reģistrācijas. Samazinās arī noformēto lietu skaits bērnu adopcijai uz ārzemēm, jo bērnu adopcijas process ir ilgstošs un sarežģīts. Labojumu un papildinājumu veikšana reģistros pārsniegta par 13 176 vienībām. Tas nozīmē, ka Dzimtsarakstu departaments strādā ļoti intensīvi, bet atsevišķu plānoto rādītāju neizpilde vairāk saistīta ar ārēju apstākļu ietekmi uz notiekošajiem procesiem.

04.programma “Totalitāro režīmu noziegumu izvērtēšanas komisija” – lielākā daļa komunistiskajā un nacionālsociālistiskajā režīmā cietušie savu statusu jau ir ieguvuši, vai arī personu dzimšanas gadi ir no 1900.–1927.gadam, un šādu personu skaits Latvijā strauji samazinās.

05.programma “Naturalizācijas pārvalde” darbojusies ļoti labi, piešķirta pilsonība 16 166 pretendentiem, latviešu valodas un pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudei kopumā nokomplektētas 2 384 grupas.

06.programma “Valsts arhīvu sistēma” - izpildīti 31 729 fizisko un juridisko personu iesniegumi, glabāšanā pieņemtas 14,6 milj. lietas, par 972 vienībām pieaudzis glabājamo vienību skaits uz vienu strādājošo.

08.programma “Valsts valodas funkciju atjaunošana un saglabāšana” – par 11 000 samazinājies attestēto personu skaits, kas saistīts ar valsts valodas prasmes pārbaudes institucionālo maiņu un minētās funkcijas nodošanu Izglītības un zinātnes ministrijai. Sniegtas rakstiskas konsultācijas 10 600 prasītājiem, sagatavoti seši TV un radio raidījumi, kā arī desmit profesionālās sagatavotības semināru. Par 194 vienībām ir samazinājies iesniegto un izskatīto sūdzību skaits, kas norāda uz Valsts valodas centra sekmīgu darbību.

09.programma “Apgabaltiesas” – zemesgrāmatu nodaļas ir izsniegušas 190 650 nostiprinājumu līgumus, par 205 vienībām ir palielinājies izskatāmo lietu skaits apgabaltiesās, apgabaltiesās un zemesgrāmatās trūkst 34 darbinieki, t.sk., 19 tiesneši, līdz ar to nav samazinājies neizskatīto lietu skaits, un vienas izskatītās lietas vidējās izmaksas pieaugušas par Ls 10.

10.programma “Rajonu (pilsētu) tiesas” – izskatītas 89 698 lietas, par 2 972 vienībām ir samazinājies neizskatīto lietu, līdzīgi kā apgabaltiesās nav nokomplektētas 12 tiesnešu štata vietas un vienas izskatītās lietas izmaksas pieaugušas par Ls 12.

11.programma “Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” – samazinājies pieprasījums piedalīties tiesas sēdēs, līdz ar to par 169 vienībām nav izpildīts plānotais ekspertīžu skaits, ierobežotā finansējuma dēļ tika apturēts darbs pie zinātniskajām tēmām un metodisko materiālu sagatavošanā.

12.programma “Patentu tehniskā bibliotēka” ir strādājusi labi, jo, trūkstot deviņiem darbiniekiem, lasītāju skaits pieaudzis līdz 7 355, bibliotēkas apmeklējumu skaits līdz 50 384 vienībām.

13.programma “Nacionālās kultūras biedrības” – sniegtas 554 konsultācijas nacionālo minoritāšu jautājumos, izvērtēti un sniegtas analīzes 50 nacionālo kultūras biedrību projektiem.

15.programma “Bēgļu lietu apelācijas padome” rezultatīvos rādītājus ir izpildījusi daļēji. Izskatīto patvērumu meklētāju apelāciju un sūdzību par bēgļu statusa piešķiršanu skaits ir samazinājies, jo ar vairākām kaimiņvalstīm, piemēram, Krievija, Baltkrievija, trūkst divpusējo līgumu un likumdošana ir nepilnīga šajā jomā. Pie šī jautājuma risināšanas strādā darba grupa, kura ir izstrādājusi likuma grozījumu projektu un virzīs to izskatīšanai Saeimā noteiktā kārtībā.

16.programma “Patentu valde” – samazinās pieteikumi preču zīmēm, izgudrojumu patentiem un dizainparaugiem, jo rūpnieciskā ražošana Latvijā joprojām nav stabila.

18.programma “Zaudējumu atlīdzībai nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām un tās administrēšanai” - programmas ietvaros strādājošā ekspertu grupa par Ls 28 000 ir ietaupījusi valsts budžeta līdzekļus, jo apmierināto pieteikumu skaits ir tikai 18% no plānotā un daļēji apmierināto pieteikumu skaits ir 16% no plānotā.

24.programma “Ieslodzījumu vietu pārvalde” ir jauna programma Tieslietu ministrijai un tās rezultatīvos rādītājus galvenokārt nosaka štata vienību nokomplektēšana, kas 2000.gadā veikta 90% apjomā.

25.programma “Kriminoloģiskie pētījumi” ir izpildījusi visus paredzētos pasākumus korupcijas izpētē, tiesu varas un bērnu tiesību aizsardzības jautājumu pētīšanā un iedzīvotāju tiesiskās apziņas veidošanā.

28.programma “Reliģiskās lietas” – programma savu darbību uzsāka 2000.gada nogalē, pārreģistrētas 66 reliģiskās organizācijas, reģistrētas 26 jaunizveidotas reliģiskās organizācijas un iestādes, darbinieki piedalījušies divās jauno reliģisko kustību pētīšanas konsultatīvajās padomēs.

5.2. IEKŠĒJĀS KONTROLES SISTĒMA UN TĀS UZRAUDZĪBA

Iekšējās kontroles sistēmas uzraudzībai 2000.gadā jau darbojās vai tika izveidotas iekšējā audita struktūrvienības Tieslietu ministrijā, Ieslodzījuma vietu pārvaldē, Valsts arhīvu ģenerāldirekcijā, Valsts zemes dienestā, Uzņēmumu reģistrā.

Tieslietu ministrijā Ministru kabineta 1999.gada 5.oktobra noteikumu Nr.342 “Noteikumi par iekšējo auditu” prasību izpildei 2000.gada janvārī tika izveidots Iekšējā audita un revīzijas departaments, kurā tika iekļauta 1998.gada janvārī izveidotā Iekšējās revīzijas nodaļa. Ņemot vērā pētāmo jautājumu loka ievērojamu paplašināšanos, par nozīmīgu pamatu departamenta turpmākajai darbībai, pārejot no revīzijas uz audita darbu, uzskatāma tā darbinieku piedalīšanās PHARE programmas *Valsts p rvaldes reforma Latvij* projekta *Iekš j audita att st ba* ietvaros rīkotajās apmācībās un citos pasākumos.

2000.gadā tika veiktas septiņas pārbaudes, revīzijas un auditi gan ministrijas centrālajā aparātā, gan padotībā esošajās iestādēs:

- no valsts budžeta līdzekļiem izmaksājamās atlīdzības par aizstāvības nodrošināšanai krimināllietās norīkoto advokātu sniegto juridisko palīdzību izlietojuma pārbaude;
- revīzija Valsts arhīvu ģenerāldirekcijas Tukuma zonālajā valsts arhīvā;
- divi auditi darba grupu sastāvā Ieslodzījuma vietu pārvaldē un cietumos;
- finanšu audits Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorijā;
- finanšu audits Patentu tehniskajā bibliotēkā;
- dokumentu aprites audits Tieslietu ministrijas centrālajā aparātā.

Pārbažu rezultātā konstatēts, ka pamatā iekšējās kontroles sistēma ir izveidota un darbojas atbilstoši noteiktajām prasībām. Būtiski pārkāpumi nav konstatēti, vienlaikus atsevišķās jomās nepieciešami uzlabojumi. Jāatzīmē, ka nepietiekamais valsts budžeta finansējums rada vienu no būtiskākajiem riskiem sistēmā – netiek sasniegti noteiktie mērķi un netiek nodrošināta normatīvajos aktos noteikto prasību izpilde.

Veikto pārbažu, revīziju vai auditu rezultātā sniegto ieteikumu ieviešana pamatā bija saistīta ar darba procedūru pilnveidošanu un uzskaites sistēmas sakārtošanu. Iestāžu grāmatvedībās veikta detalizētākas analītiskās uzskaites ieviešana, papildus

nepieciešamo kontu atvēršana, inventarizācijas procesa sakārtošana, grāmatvedības dokumentu aprites shēmu izstrādāšana, dažādu iekšējo normatīvo dokumentu izstrāde un citi pasākumi. Pilnīgākai iekšējās kontroles sistēmas uzraudzībai izveidota Iekšējā audita nodaļa Ieslodzījuma vietu pārvaldē.

Tika risināts aktuāls jautājums par valsts budžeta līdzekļu papildus piešķiršanu advokātu darba par piedalīšanos obligātajā aizstāvībā krimināllietās pēc norīkojuma apmaksai, lai novērstu situāciju, kad šo apmaksu iespējams veikt tikai daļēji.

5.3. SABIEDRĪBAS APTAUJAS REZULTĀTI

2000. gadā Kriminoloģisko pētījumu centrs (KPC) ir veicis divas iedzīvotāju aptaujas un vienu ekspertu – tiesnešu aptauju:

1. “Sabiedrības tiesiskās apziņas un kultūras līmenis un pasākumu izstrāde iedzīvotāju izglītošanā”. Aptauja tika veikta visos Latvijas novados un no sākotnēji 400 aizpildītajām anketām 311 tika atzītas par derīgām rezultātu apkopošanai. Nepietiekamā finansējuma dēļ respondentu daudzums ir ierobežots.
2. “Starptautiskā noziegumu upuru aptauja, kurā tika aptaujāti 1201 respondents Latvijas teritorijā. Šī ir starptautiska aptauja un KPC to realizē Latvijā jau trešo reizi (katru otro gadu).
3. Tiesnešu aptauja par iespējamām korupcijas situācijām tiesās. Aptaujas anketas kopā ar Tieslietu ministrijas rezolūciju tika izsūtītas visām Latvijas tiesām, bet atpakaļ tika saņemtas tikai 216 anketas, kas liecina par tiesu ne pārāk nopietno attieksmi pret pētījumiem.

5.4. MINISTRIJA – MASU MEDIJI - SABIEDRĪBA

2000.gadā Tieslietu ministrijā notikušas 26 preses konferences. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (1998.gadā - 24, 1999.gadā - 25), preses konferenču skaits nav būtiski mainījies - vidēji divas reizes mēnesī.

Tematiski tās veltītas:

- tiesu darba organizācijai un statistikai – 8;
- likumu izstrādei un ieviešanai – 5;
- starptautiskajai tiesiskajai sadarbībai – 5;
- korupcijas novēršanai – 4;
- sabiedrības integrācijai – 2;
- ieslodzījuma vietu problēmām – 2.

Ar katru gadu palielinās preses relīžu skaits, kuras Tieslietu ministrija nosūta presei, radio, televīzijai un ziņu aģentūrām. 1997.gadā tika nosūtītas 120 relīzes, 1998.gadā - 150, 1999.gadā - 200, bet 2000.gadā - 240 preses relīzes. Tie ir ziņojumi par tieslietu ministra un citu Tieslietu ministrijas vadošo amatpersonu aktivitātēm, darba vizītēm, valdības deklarācijas un Tieslietu ministrijas rīcības plāna izpildes gaitu, likumu izstrādes darba grupas sēdēm, citiem būtiskiem notikumiem tieslietu jomā. Kopš Tieslietu ministrija ir pārņēmusi no Iekšlietu ministrijas savā pārraudzībā ieslodzījuma vietas, palielinās preses relīžu skaits, kas veltītas cietumu pārvaldes problēmām.

Procentuāli 2000.gadā preses relīzes veltītas:

- tiesu darba organizācijai - 30%,
- likumprojektu izstrādei un ieviešanai - 20%,
- starptautiskajai tiesiskajai sadarbībai - 20%,
- ieslodzījuma vietu jautājumiem - 10%,
- korupcijas novēršanai - 10%,
- sabiedrības integrācijai - 5%,
- tieslietu sistēmas pilnveidošanai - 5%.

Kopš 2000.gada jūnija Tieslietu ministrijas mājas lapā regulāri tiek ievietoti nozīmīgākie tiesību akti un to projekti, kā arī atsevišķi tiesu spriedumi, kas izraisījuši pastiprinātu interesi un diskusijas masu medijos.

Kopš 2000.gada septembra sadarbībā ar r/s “Labvakar” tiek veidots televīzijas raidījums “1=1” par tieslietām un Latvijas integrāciju Eiropas Savienībā. Raidījums ir skatāms Latvijas televīzijas pirmajā programmā ar atkārtojumu krievu valodā LTV otrajā programmā. Projektu finansiāli atbalsta Sorosa fonds-Latvija. Piedaloties raidījuma veidošanā, Tieslietu ministrija sniedz savu ieguldījumu sabiedrības tiesiskajā izglītošanā. Televīzijas raidījums palīdzēs atspoguļot arī daudzus būtiskus tematus Tieslietu ministrijas publicitātes plānā 2001.gadā.

TIESLIETU MINISTRIJAS PUBLICITĀTES PLĀNS 2001. GADĀ

Janvāris

Informācijas sniegšana laikrakstos, televīzijā, radio par jaunizveidoto Datu valsts inspekciju, tās funkcijām un struktūru, interviju organizēšana ar inspekcijas direktori. Tieslietu ministres I.Labuckas un Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra M.Gulbja preses konference sakarā ar elektroniskās pārvaldes koncepcijas izstrādi. Sabiedrības integrācijas departamenta uzdevumi šī gada pirmajā ceturksnī un pusgadā. Aizvadītā gada tiesu statistika - preses konference, sagatavojot žurnālistiem diagrammas, kurās redzamas tiesu statistikas tendences pēdējos divos trijos gados.

Februāris

Kas mainījies gada laikā Ieslodzījumu vietu pārvaldē, kopš tā pārgājusi Tieslietu ministrijas pārraudzībā - aizvadītā gada statistika.

Elektronisko dokumentu likums - kā tiks nodrošināta likuma izpilde, tā ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu, nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos. Paredzētas intervijas ar darba grupas pārstāvjiem Latvijas TV raidījumā "1=1", izmantojot vizuālo materiālu.

Tiesu izpildītāji - brīvā juridiskā profesija. Kāpēc nepieciešama tiesu izpildītāju institūcijas kardināla pārveidošana.

Grozījumi Satversmē. Ieskats kādā no pēdējām darba grupas sēdēm (prese, radio, TV) pirms grozījumi tiek iesniegti izskatīšanai Ministru kabinetā.

Marts

Gadskārtējā Latvijas tiesnešu konference. Tieslietu ministres I.Labuckas un Augstākās tiesas priekšsēdētāja A.Guļāna preses konference dažas dienas pirms gadskārtējā notikuma. Latvijas tiesnešu konferences norisei un debatēm tiks veltīts Latvijas TV raidījums "1=1".

Preses relīzes par gaidāmo Eiropas Savienības tieslietu un iekšlietu komisāra Antonio Vitorino vizīti un Baltijas valstu tieslietu ministru tikšanos Rīgā. Tikšanās noslēgumā tiek plānota A.Vitorino preses konference.

Tiesu ēkas pārbūves gaita Rīgā, Abrenes ielā 3. Tieslietu ministrijas vadības, Valsts nekustamā īpašuma aģentūras un Tiesu namu aģentūras pārstāvju tikšanās ar žurnālistiem Abrenes ielā 3.

Aprīlis

Kas mainās sakarā ar Komerclikuma spēkā stāšanos? Komerclikuma vispārīgie noteikumi, komercreģistrs, kapitālsabiedrības, koncerni, komercķīla, komercdarījumi. Komerclikuma struktūras skaidrojumi - preses relīzes. Speciāls sižets raidījumā "1=1".

Tiesneši mācās... Ieskats Tiesnešu mācību centrā (Rīgas Juridiskajā augstskolā). Intervijas ar tiesnešiem, lektoriem, kā arī tiesu personāla pārstāvjiem, kuri piedalās mācībās.

Administratīvā procesa likuma piemērošanai nepieciešamo valsts budžeta līdzekļu aprēķini. Administratīvā procesa likuma sadaļas. Kāpēc nepieciešams ieviest Administratīvā procesa likumu un kas mainīsies pēc tā ieviešanas valsts institūciju un indivīdu attiecībās?

Maijs

Ieslodzījumu vietu likumprojekts - valsts ieslodzījumu vietu atbilstība Eiropas Savienības prasībām. Tieslietu ministrijas vadības, Ieslodzījumu vietu ģenerālinspektora un Ieslodzījumu vietu pārvaldes priekšnieka tikšanās ar žurnālistiem.

Latvijas tiesu datorizācija. Tiesu spriedumu publicitāte. Kad reāli tiek plānota Latvijas tiesu datorizācijas pabeigšana? Sižeti Latvijas TV raidījumā "1=1", kā arī televīzijas, radio ziņu raidījumos un publikācijas presē.

Jūnijs

Starptautiskā tiesiskā sadarbība krimināllietās, civillietās un ģimenes tiesību jomā. Latvijas saistības, pievienojoties starptautiskajām konvencijām. Preses relīzes.

Ieslodzījumu vietu profesionālā apsardze. Sodu izciešanas vietu drošības jautājumi. Reportāžas presē, radio, televīzijā (ieskaitot Latvijas televīzijas raidījumu par tieslietām "1=1") no vairākām ieslodzījumu vietām.

Jūlijs

Tieslietu ministrijas gadskārtējā publiskā pārskata prezentācija žurnālistiem un ievietošana TM mājas lapā internetā.

Latvijas integrācija Eiropas Savienībā un ar to saistītās pārmaiņas tieslietu jomā. Latvijas normatīvo aktu saskaņošana atbilstoši ES prasībām. Justīcijas iestāžu vadītāju viedokļi masu saziņas līdzekļos.

Tendences tiesu darbā - 2001.gada sešu mēnešu statistika. Preses konference.

Noslēdzies pirms septiņiem gadiem uzsāktais projekts - Latvijas zemesgrāmatu nodaļas iekļautas valsts vienotajā datorizētajā sistēmā. Reportāžas no Rīgas pilsētas, Rīgas rajona un citām Latvijas zemesgrāmatu nodaļām.

Augusts

Cietumu tehniskā rekonstrukcija. Sodu politikas ieviešana atbilstoši Eiropas Savienības standartiem. Tieslietu ministrijas vadības, TM Ieslodzījumu vietu ģenerālinspektora un Ieslodzījumu vietu pārvaldes priekšnieka tikšanās ar žurnālistiem vairākās ieslodzījumu vietās.

Tiesu personāls - problēmas, piemēram, tiesu sēžu sekretāru "arhaiskās darba metodes" pretstatā mūsdienu tehniskajām iespējām fiksēt tiesas zālē notiekošo. Nepietiekamais finansējums un vairāku valdību solījumi, kas līdz šim nekad vēl nav realizēti.

Septembris

Likumu, Ministru kabineta noteikumu un Eiropas Savienības tiesību aktu bezmaksas pieejamība internetā "Latvijas Vēstneša" portālā - preses relīzes un informācija ziņu dienestiem.

Valsts valodas likuma un Ministru kabineta noteikumu izpilde - pašvaldību, (pirmkārt, Latvijas lielāko pilsētu pašvaldību) iesaistīšanās problēmu risināšanā. Pozitīvie un negatīvie piemēri, sūdzību un iesniegumu apkopojums presei vai preses konference.

Valsts adrešu izveidošana un ieviešana - preses relīzes masu saziņas līdzekļiem par reģistra pielietošanu valsts pārvaldē un tautsaimniecībā.

Oktobris

Tieslietu ministrijas mājas lapas atjaunošana internetā, ievieojot aktuālākos tiesību aktus un to projektus.

Latvijas tiesību sistēmas problēmas - Tieslietu ministrijas un Augstākās tiesas vadības tikšanās ar žurnālistiem Reitera nama kamīna zālē.

Jaunā Kriminālprocesa likumprojekts un tā galvenie principi - ātrāka, vienkāršāka, lētāka un cilvēktiesību garantējošu lietu izskatīšana. Darba grupas pārstāvju, tiesnešu un speciālistu viedokļi un publikācijas presē.

Novembris

Lugano konvencijas par tiesu piekritību un tiesu nolēmumu izpildi civillietās un krimināllietās sagatavošana ratifikācijai - preses relīzes.

Likumu un citu normatīvo aktu sagatavošana vēlēšanu tiesību jomā saistībā ar iespējām kandidēt Eiropas Parlamentā - preses relīzes.

Decembris

Datu valsts inspekcijas gada darbības rezultāti. Izstrādātie un pieņemtie grozījumi normatīvajos aktos, lai paplašinātu inspekcijas funkcijas. Preses konference Datu valsts inspekcijā.

TM Sabiedrības integrācijas departamenta gada darba rezultāti. Nākamā gada projekti, valsts piešķirtais finansējums sabiedrības integrācijas procesa īstenošanai. Tikšanās ar žurnālistiem departamentā.

Tieslietu ministrijas Ieslodzījumu vietu pārvaldes ģenerālinspektora preses konference - pārmaiņas Latvijas cietumos, par ko liecina veikto auditu rezultāti, ieslodzīto nodarbinātība, alternatīvo sodu izpildes nodrošināšana.

Tiesu ēka Rīgā, Abrenes ielā 3. Veiktā pārbūve atbilstoši tiesu ēku plānojuma vadlīnijām un pretkorupcijas prasībām. Preses konference topošajā tiesu namā.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

6. FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

6.1. VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS

Tieslietu ministrijas budžetu 2000.gadā noteica likums “Par valsts budžetu 2000.gadam”. Valsts budžeta līdzekļi izlietoti atbilstoši tāmei (skatīt pielikumu).

6.2. VALSTS IEGULDĪJUMU PROGRAMMAS

6.2.1. valsts investīciju programmas

Valsts investīciju programmas (VIP) aptver valdības prioritāros darbības virzienus, tās izvirzītos ekonomiskos un politiskos mērķus. 2000.gadā tika finansēti deviņi Tieslietu ministrijas VIP projekti **Ls 2 145 000 apmērā**, no tiem:

Ls 50 000 projektam “Naturalizācijas procesa nodrošinājuma automatizētās sistēmas izveidošanai”;

Ls 317 000 tika novirzīti pamatprojekta “Tiesu ēku remonts, pārbūve un iekārtošana atbilstoši mūsdienu tiesas funkcionālajām prasībām” realizācijai, t.sk. Ls 267 000 Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas un Ls 50 000 Daugavpils tiesas un Latgales apgabaltiesas patstāvīgās sesijas ēku remontam;

Ls 1 478 000 izlietoti cietumu ēku rekonstrukcijai (Jelgavas, Matīsa, Liepājas cietumu un Centrālcietuma) un tuberkulozes slimnīcas 450 vietām izveidei Olaines cietumā;

Ls 300 000 izlietoti projektam “Latvijas Republikas tiesu vienotā informācijas sistēma”.

Pēdējā projekta kopējās izmaksas ir 4,8 miljoni latu, no kuriem pašlaik ir piešķirti tikai 1,2 miljoni latu. Tieslietu ministrija sākotnēji bija paredzējusi projektu īstenot četros gados, taču nepietiekamā finansējuma dēļ tagad tas tiek plānots astoņos gados. Šis projekts ir Latvijas Republikas ieguldījums PHARE projektā “Korupcijas novēršana tiesu sistēmā” (skat. arī “*Tieslietu ministrijas darbības uzlabošana*”).

6.2.2. valsts pārvaldes institūciju pasūtītie pētījumi

Valsts pasūtītos pētījumus Tieslietu ministrijā veic Kriminoloģisko pētījumu centrs (KPC), kurš 2000.gadā strādāja pie šādām kriminoloģisko pētījumu tēmām:

- “Sabiedrības tiesiskās paņņas un kultūras līmenis un pasākumi iedzīvotāju izglītošanā”.
- “Noziedzības stāvoklis Latvijā: noziegumu upuru aptaujas rezultāti”, kuru gaitā realizēta Starptautiskā noziegumu upuru aptauja, kuru KPC Latvijā veica jau trešo reizi.

KPC veica arī kriminoloģisku pētījumu par iespējamo korupciju Latvijas tiesās, neskatoties uz to, ka netika piešķirti budžeta līdzekļi konkrētā pētījuma veikšanai.

No valsts budžeta līdzekļiem Kriminoloģisko pētījumu centram tika piešķirti Ls 21 400 pieprasīto Ls 29 700 vietā, kas ierobežoja KPC darbību, neļaujot atjaunot nolietoto materiāli tehnisko bāzi un izmantot jaunas, modernas tehnoloģijas pētījumu veikšanai.

Ar zinātniski pētniecisko darbu nodarbojas arī Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorija. Šiem mērķiem 2000.gadā netika piešķirti līdzekļi no valsts budžeta. Bez finansējuma laboratorija turpināja strādāt pie tēmām:

- informatīvās sistēmas "Printeri" paplašināšanas;
- apmācības programmas "Tiesu Ballistiskās ekspertīzes" izstrādes.

6.3. STARPTAUTISKIE PROJEKTI

PHARE horizontālā projekta "Tiesiskās sadarbības attīstība Latvijā, Lietuvā, Igaunijā" ietvaros veiktas sekojošas aktivitātes:

- 2000.gada oktobrī notika likumdošanas saskaņošanas seminārs Helsinkos, kurā tika sastādīts nepieciešamo grozījumu saraksts tiesiskās sadarbības krimināllietās uzlabošanai;
- 2000.gada novembrī tika rīkots apmācību seminārs tiesnešiem, prokuroriem, Interpol darbiniekiem, Tieslietu un Iekšlietu ministrijas pārstāvjiem Rīgā;
- sastādīts Nacionālais darbības plāns tiesiskās sadarbības krimināllietās uzlabošanai.

Turpinājās PHARE projekts "Tiesu sistēmas reforma":

- projekta ietvaros pabeigta plānotā tiesu datorizācija (584 944, 19 EURO): uzstādīts 131 dators 14 tiesās un serveri 30 rajonu un pilsētu tiesās. Visās tiesās, kur uzstādīti datori, ir veikta darbinieku apmācība;
- saskaņots ar citām ministrijām un iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā Zvērinātu tiesu izpildītāju likumprojekts, kuru izstrādāja Tieslietu ministrija sadarbībā ar Francijas ekspertiem. 2001.gada jūnijā plānota tiesu izpildītāju apmācība jaunā likuma piemērošanā. Izstrādāts arī grozījumu projekts likumā "Par tiesu varu";
- sadarbībā ar Tiesnešu apmācību centru notikusi tiesnešu apmācība ES tiesībās.

Kanādas projekts “Latvijas kriminālās tiesvedības reformas programma”:

- 2000.gada maijā notika forums par nepilngadīgo likumpārkāpēju problēmām – nepilnības normatīvajos aktos, alternatīvo līdzekļu piemērošanas iespējas u. tml.;
- sadarbībā ar Apvienoto Nāciju Attīstības programmu un Valsts bērnu tiesību aizsardzības centru tika rīkots seminārs par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu;
- 2000.gada beigās astoņās pašvaldībās tika uzsākti vairāki pilotprojekti nepilngadīgo likumpārkāpēju jautājumos, kas ilgs vienu gadu.

PHARE 2001 programmai “**Cīņai ar organizēto noziedzību**” tika izstrādāts projekta pieteikums kopīgi ar Iekšlietu ministriju un Ģenerālprokuratūru. Kā viens no apakškomponentiem ir videokonferences iekārtu piegāde piecām Latvijas apgabaltiesām.

Tieslietu ministrijas sadarbība ar Zviedrijas Karalistes Tieslietu ministriju

1998.gada 2.decembrī Rīgā parakstītā *Zviedrijas Karalistes valdības un Latvijas Republikas valdības līguma par sadarbību un tehnisko palīdzību tieslietu un iekšlietu jomā* pievienotajā *Darbības plānā* kā viens no sadarbības pamatvirzieniem minēta ikdienas sadarbība (*day-to-day co-operation*) starp abu valstu Tieslietu ministrijām. Šīs sadarbības mērķis ir sniegt ekspertu konsultācijas tieslietu sektorā nolūkā veicināt Latvijas gatavību sarunām par iestāšanos Eiropas Savienībā. Galvenie sadarbības virzieni skar Latvijas tieslietu sistēmas sagatavošanu iestāšanās sarunām ES, jo Zviedrija var dalīties savā pieredzē. Šajā virzienā nozīmīgs darbs būs veicams Tiesnešu apmācības centram, izglītojot tiesnešus. Sadarbības ietvaros liela uzmanība tiek pievērsta arī pieredzes apmaiņai un konsultāciju sniegšanai tiesu administrācijas, noziedzības apkarošanas un cietumu administrācijas jautājumos. Savukārt ikdienas sadarbība tiek balstīta uz abu valstu amatpersonu ciešiem personiskajiem sakariem, kas lielā mērā veicina sadarbības efektivitāti un atvieglo informācijas plūsmu.

Sadarbības līguma ietvaros konsultanti no Zviedrijas Tieslietu ministrijas tika piesaistīti Pasaules Bankas finansētā Tieslietu ministrijas funkciju audita veikšanā. Abu valstu ekspertu vairāku tikšanos rezultātā 2000.gada maijā tika sagatavots *Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas darbības funkcionālais un organizatoriskais pārskats*. Pārskatā sniegto ieteikumu un priekšlikumu ieviešanai tika izstrādāts *Pārmaiņu ieviešanas vispārējais plāns*, kurš paredz detalizētu pārmaiņu ieviešanas shēmu (skat. “*Tieslietu ministrijas administratīvās kapacitātes stiprināšana*”) un kuru Tieslietu ministrija īsteno ar Zviedrijas valdības finansiālu atbalstu. Sadarbība tiek attīstīta īpaši tādās jomās, kā datu aizsardzība, tiesnešu apmācība un cietumu administrācija.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

7. PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Ministrijas personālam jābūt profesionālam, ar spējām orientēties valsts tiesiski politiskajā sistēmā, ar labu izglītību attiecīgajā jomā (juridiskā vai ekonomiskā izglītība), ar spēju pieņemt lēmumus atbilstoši situācijai, ar atbildību par sava darba rezultātiem. Jāzina kāda no svešvalodām, jāspēj orientēties nacionālajā un starptautiskajā likumdošanā.

50% no Tieslietu ministrijas darbiniekiem ir ar augstāko izglītību (t.sk. bakalaura un maģistra izglītība), 34% darbinieku ir pēdējo kursu studenti, 10% - ir ar vidējo speciālo izglītību un tikai 6% darbinieku ir ar vidējo izglītību.

Tieslietu ministrijas personāla papildus izglītošana notiek sistemātiski. Darbiniekiem tiek piedāvāts celt savu kvalifikāciju, piedaloties dažādosursos, semināros, konferencēs, kā arī piedaloties speciālajās apmācībās un ārzemju komandējumos. Darbinieki aktīvi iesaistās Valsts Administrācijas skolas, Valsts Civildienesta pārvaldes rīkotajās apmācībās, kā arī piedalās Rīgas Zinātnes un tehnikas nama mācību centra, Biznesa augstskolas "Turība" rīkotajosursos un semināros.

Personāla izglītošana 2000.gadā.

	VCP un VAS	Biznesa augstskola "Turība"	Rīgas Zinātnes un tehnikas nams	Citas struktūras	Ārzemju komandējumi
Kursi	47			8	
Semināri	8	1		2	28
Konferences					10
Apmācības			2	4	5
Vizītes					11
Sanāksmes					29

Skaidrojums: skaiti norāda gadījumu skaitu.

Salīdzinot ar 1999.gadu ir samazinājušies apmācību veidi. Darbinieki ir devušies vizītēs pieredzes apmaiņas braucienos, kā arī bieži piedalījušies dažādās sanāksmēs un konferencēs. Tieslietu ministrijas darbinieki ir devušies ārzemju braucienos lektoru statusā. 2000.gadā Tieslietu ministrijas darbinieki vietējo apmācību ietvaros ir bijuši aktīvāki rīkoto pasākumu apmeklēšanā.

Izvērtējot mācību vajadzības Tieslietu ministrijas darbiniekiem 2001.gadam, var secināt, ka ir izveidojušās šādas prioritātes:

- galvenā valstiski nozīmīgā mācību prioritāte ir zināšanas par Eiropas Savienību;
- juridisko jautājumu risināšana (normatīvo aktu un likumdošanas izstrādāšanas principi, juridiskā terminoloģija);
- zināšanas informācijas tehnoloģiju jomā.

Viena no būtiskākajām ministrijas problēmām ir personāla mainība. 1998.gadā darbu mainīja 20% darbinieku, 1999.gadā Tieslietu ministriju atstāja 24% darbinieku, bet 2000.gadā personāla mainība sasniedza 30% (tas nozīmē, ka Tieslietu ministrijā 2000.gadā nomainījās 47 darbinieki). Biežā personāla sastāva maiņa traucē vienotas darba komandas izveidi ministrijā, kā arī kavē ministrijas stratēģiskā plāna īstenošanu. Lielās personāla mainības būtiskākie iemesli ir ierobežotās karjeras iespējas ministrijā un labāk atalgotu darba vietu piedāvājums darba tirgū.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)

8. PROGNOZES UN PLĀNI

8.1. TIESLIETU MINISTRIJAS ADMINISTRĒŠANAS SISTĒMAS UZLABOŠANA

Lai sekmīgi realizētu Tieslietu ministrijas uzdevumus, funkcijas un nodrošinātu optimālu darba organizāciju, saskaņā ar 2000.gada septembrī apstiprināto jauno ministrijas struktūru (skat. "*Tieslietu ministrijas administratīvās kapacitātes stiprināšana*") 2001.gadā paredzēts veikt atsevišķu struktūrvienību likvidāciju, reorganizāciju un jaunu struktūrvienību izveidošanu:

- reorganizējot Privāto tiesību departamentu, izveidot Civiltiesību un komerciesību nodaļu un Normatīvo aktu nodaļu;
- reorganizējot Publisko tiesību departamentu, izveidot Krimināltiesību nodaļu un Valsts administratīvo tiesību nodaļu;
- reorganizējot Tiesu departamentu, izveidot Tiesu darba nodaļu, Tiesu statistikas nodaļu un Tiesiskās sadarbības nodaļu;
- likvidējot Iekšējā audita un revīzijas departamentu, izveidot Iekšējā audita nodaļu;
- likvidējot Administratīvo departamentu, izveidot Administratīvās vadības un stratēģijas departamentus;
- reorganizējot Tiesiskās izglītošanas un sabiedrisko attiecību nodaļu, izveidot Sabiedrisko attiecību departamentus un Sabiedrisko attiecību nodaļu;
- reorganizējot Eiropas lietu departamentu, izveidot Eiropas tiesību nodaļu un Eiropas integrācijas nodaļu;
- likvidējot Starptautisko un salīdzinošo tiesību departamentu, izveidot Starptautisko tiesību un ārējo sakaru departamentus, iekļaujot tajā Starptautisko tiesību nodaļu un Ārējo sakaru nodaļu;
- reorganizējot Tieslietu ministrijas Zemesgrāmatu departamentu, izveidota **Datorizētā zemesgrāmata** ar 23 personāla vienībām. Saskaņā ar Zemesgrāmatu likumu Zemesgrāmatu nodaļu datorizēto zemesgrāmatu dati ir apvienoti valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā, kas ir vienīgā datorizētā zemesgrāmata, kura satur juridiski atzītu informāciju. Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas organizatorisko un tehnisko uzturēšanu nodrošina Tieslietu ministrija.

Lai atrisinātu problēmas, kas saistītas ar personāla lielo mainību (skat. "*Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana*"), tuvākajā laikā paredzēts ieviest vienotus personāla veidošanas principus tieslietu sistēmā. Vienotu personāla principu ievērošana un īstenošana tieslietu sistēmas ietvaros būtiski ietekmē karjeras plānu veidošanu arī katrā konkrētajā tieslietu sistēmas iestādē. Tas veicina izaugsmes iespējas gan esošajiem, gan potenciālajiem tieslietu sistēmas darbiniekiem, kā arī vienādas izvirzāmās prasības, lai ieņemtu to vai citu amatu.

8.2. TIESLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS UZLABOŠANA (PASĀKUMI, KAS VEICAMI RESURSU LIETDERĪGAI UN TAUPĪGAI IZMANTOŠANAI)

2000.gadā tika turpināts 1998.gadā uzsāktais Valsts investīciju projekts “Latvijas Republikas tiesu vienotā informācijas sistēma”, kura īstenošanas gaitā ir iegādāta datortehnika, izveidoti lokālie datortīkli, turpināta darbinieku apmācība un vienotas tiesu lietvedības programmas izstrāde.

Valsts investīciju projekts “Latvijas Republikas vienotā tiesu informācijas sistēma” paredz izveidot uz moderniem tehniskiem līdzekļiem bāzētu tiesu informācijas apstrādes sistēmu kas ietver:

1. Specializētu tiesu informācijas apstrādes programmatūru, kas nodrošinās visas tiesu informācijas apkopošanu un pieejamību autorizētiem lietotājiem. Projekts paredz veidot centralizētu sistēmu, kurā datu ievads notiek decentralizēti, t.i. visās Latvijas tiesās. Tiesu informatīvā sistēmā ietilps arī moduļi datu apmaiņai ar citām valsts informācijas sistēmām. Tas nozīmē, ka līdz ar šīs sistēmas ieviešanu, visa informācija par katru lietu no tā brīža, kad tā ienāk tiesā, būs caurredzama un kontrolējama, visi tiesu nolēmumi tiks apkopoti centrālā datu bāzē un automātiski tiks nodrošināta tiesas atskaišu sagatavošana un informācijas sniegšana citām valsts institūcijām;
2. Infrastruktūras izveidi specializētās programmatūras darbībai. Tas nozīmē lokālo datortīklu ierīkošanu un datoru uzstādīšanu tiesās, kā arī valsts nozīmes datu pārraides tīkla pieslēgumu izveidošana. Bez specializētās programmatūras šī infrastruktūra nodrošinās tiesas ar elektroniskā pasta pakalpojumiem, kā arī dos piekļuvi tādiem resursiem internetā, kā “Latvijas Vēstnesis”, normatīvo aktu informatīvā sistēma, Eiropas cilvēktiesību tiesas nolēmumi;
3. Tiesnešu un tiesas darbinieku apmācību darbam ar datoru un informatīvajām sistēmām.

Projekta ietvaros īstenoto pasākumu rezultātā būs iespējams nodrošināt:

1. Tiesas procesa pārskatāmību. Ātri varēs uzzināt kādā izskatīšanas stadijā atrodas lieta. Tiks uzraudzīta procesuālo termiņu ievērošana;
2. Uzlabot tiesu informatīvo nodrošinājumu un līdz ar to paātrināt izskatīšanas laiku. Piemēram, Uzņēmumu reģistrs izziņu sūta pa pastu vai to iesniedz konkrētā pusē. Tas noved pie lietas atlikšanas. Ja to saņem elektroniski, tam nepieciešamas dažas minūtes;
3. Paātrināt informācijas apmaiņas ātrumu ar citiem reģistriem, t.i. citos reģistros tiks fiksēts tiesas sēdē nolemtais. Piemēram uzvārda, ģimenes stāvokļa u.c. izmaiņas. Ja indivīdam ir nepieciešama izziņa par kādu no šīm tēmām, viņam nevajadzēs izņemt no tiesas spriedumu un nest to uz attiecīgo reģistru;
4. Samazināt korupcijas iespējamību tiesās;
5. Caurredzamu tiesu sistēmu ar ievērojami augstāku efektivitāti nekā tas ir pašlaik, kas savukārt palielinās sabiedrības uzticēšanos tiesu varai.

8.3. STARPTAUTISKIE PROJEKTI

2000.gadā Tieslietu ministrijā tika sagatavots un iesniegts Eiropas Komisijai otrs projekts **“Sabiedrības integrācijas veicināšana Latvijā – 2001”**, kura galvenais mērķis ir veicināt demokrātiskās un savienotās pilsoņu sabiedrības attīstību caur Nacionālās programmas **“Sabiedrības integrācija Latvijā”** ieviešanu.

Projekta aktivitātes, kurām tiks piesaistīti 1 500 000 EUR no PHARE budžeta līdzekļiem, ir sekojošas: sabiedrības integrācijas projekta finansēšana un īstenošana Sabiedrības integrācijas fonda funkcionēšanas pirmajā gadā, nevalstisko organizāciju piesaistīšana projektā, latviešu valodas apmācības programmu izstrādāšana nelatviešiem, amata profesionālās apmācības programmu izstrādāšana bezdarbniekiem, kultūras pasākumu finansēšana, mācību un zinātnes materiālu publicēšana u.c.

Sadarbības ietvaros ar ANO Attīstības programmu Latvijā plānots parakstīt atbalsta dokumentu Valsts programmai **“Sabiedrības integrācija Latvijā”**, kas paredz divu gadu laikā ieguldīt dažādiem mērķiem 400 000 USD. ANO Attīstības programmas projekta ietvaros tiks paaugstināta kā valstisko, tā arī nevalstisko institūciju kapacitāte integrācijas programmas realizācijai. Tas ir: personāla apmācība menedžmentā (saistībā ar projektu vadīšanu), valodu apmācība, sabiedrisko attiecību stratēģijas izstrādāšana un realizēšana. Pirmajā gadā tiek prognozēts apgūt 100 000 USD, kā arī papildus piesaistīt donoru finansējumu atsevišķajiem projektiem (kā piemēru var minēt Sabiedrisko attiecību stratēģijas sagatavošana un realizēšana - interesi izteikusi ASV vēstniecība).

PHARE 2001.gada Nacionālās programmas ietvaros tika sagatavots projekts **“Datu valsts inspekcijas stiprināšana un Personas datu aizsardzības likuma ieviešana”**. Tāpat Latvija ir paredzējusi pievienoties nepieciešamajiem starptautiskajiem instrumentiem datu aizsardzības jomā. Latvijas apzinās nepieciešamību piemērot datu aizsardzības normas arī attiecībā uz tiesībsargājošo iestāžu darbu. Paredzams, ka tiks izveidota darba grupa, kas apzinās un sagatavos nepieciešamās izmaiņas nacionālajā likumdošanā. 2001.gada sākumā darbu uzsāks Valsts datu inspekcija, kā rezultātā būs iespējama datu aizsardzības normu praktiska ieviešana dzīvē.

Tieslietu ministrijai ir iekļautas divas tēmas arī PHARE 2001 projektā **“Organizētās noziedzības efektīvā novēršana, kontrole un apkarošana”**, proti, videokonferenču izveidošana piecās apgabaltiesās un informācijas kampaņas (informācijas stendi tiesās, semināri medijiem).

8.4. PĒTĪJUMI

Kriminoloģisko pētījumu centrs 2001.gadā plāno veikt šādus pētījumus:

1. “Bērnu tiesību aizsardzības stāvoklis un pasākumu izstrāde tās pilnveidošanā”;
2. “Narkomānijas izplatība Latvijā – priekšlikumu izstrāde tās novēršanai un apkarošanai”.

No valsts budžeta līdzekļiem ir piešķirts Ls 21 400 liels finansējums.

Papildus tam Kriminoloģisko pētījumu centrs plāno turpināt arī pētījumu par korupciju. Savukārt 2002.gadā būs nepieciešams veikt Starptautisko noziegumu upuru aptauju, kā arī pētījumu par iespējamo korupciju tiesās.

Tiesu ekspertīžu zinātniskās pētniecības laboratorija 2001.gadā paredzējusi veikt pētījumus sekojošās tēmās:

1. Šaujampulveru un to sadegšanas pēdu diagnosticēšanas iespējas ar IS Furjē transformāciju mikrospektrometru;
2. Automobiļu atdures stieņu polimēro materiālu mikroaudzumu tiesu ekspertīze, izmantojot IS Furjē transformāciju mikrospektrometru;
3. Rentgendifraktometrijas pielietošana putekļu nosēdumu kriminālistiskajā izpētē;
4. Zīmogu nospiedumu izpētes iespējas mūsdienu apstākļos.

No valsts budžeta līdzekļiem ir piešķirts Ls 7 000 liels finansējums.

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)**PIELIKUMS. INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA
LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU****1.tabula. Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance latos)**

Nr. p.k.	Rādītāji	Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi:		
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	25 036 305	27 500 591
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	2 895 589	2 246 407
2.	Pasīvi:		
2.1.	pašu kapitāls	25 260 910	27 918 469
2.2.	kreditori	2 670 984	1 828 529

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)**2.tabula. Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums (latos)**

Nr. p.k.	Rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā)	28 330 026	29 777 395	28 011 403
1.1.	dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	22 714 646	26 551 617	26 514 267
1.2.	maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	5 615 380	3 225 778	1 497 136
2.	Izdevumi (kopā)	28 414 430	30 121 200	26 876 094
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	25 198 982	26 766 647	24 599 691
2.1.1.	atalgojumi	11 037 895	11 306 661	11 385 815
2.1.2.	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	2 981 866	3 031 821	3 024 609
2.1.3.	komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	225 563	220 646	207 643
2.1.4.	pakalpojumu apmaksa	4 742 110	5 776 397	4 156 379
2.1.5.	materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra iegāde	6 140 242	6 236 500	5 702 106
2.1.6.	grāmatu un žurnālu iegāde	45 544	63 376	27 564
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	28 762	131 246	95 575
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā)	3 215 448	3 354 553	2 276 403
2.2.1.	kustamo īpašumu iegāde	499 636	1 011 551	701 689
2.2.2.	nekustamo īpašumu iegāde	25 000	0	0
2.2.3.	kapitālais remonts	239 812	198 002	281 530
2.2.4.	investīcijas	2 451 000	2 145 000	1 293 184
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	5 316	5 845	5 301
3.2.	vidējā darba alga	173	161	179

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)**3.tabula. Ministrijas paklautībā un pārraudzībā esošo budžeta iestāžu saņemto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums**

Nr. p.k.	Rādītāji	Lati
1.	Saņemts (kopā)	167 346
1.1.	ziedojumi no juridiskām personām	8 511
1.2.	ziedojumi no valsts un pašvaldību uzņēmumiem	0
1.3.	ziedojumi no ārvalstu juridiskām un fiziskām personām	36 596
1.4.	naturālā veidā saņemtie ziedojumi un dāvinājumi	122 239
2.	Izlietots (kopā)	263 106
2.1.	atalgojumi	15 140
2.2.	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	4 038
2.3.	komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	7 206
2.4.	pakalpojumu apmaksa	39 717
2.5.	materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra iegāde	105 456
2.6.	kustamo īpašumu iegāde	91 549

[Atpakaļ uz satura rādītāju](#)**4.tabula. Maksas pakalpojumi un to izcenojumi (latos)**

Maksas pakalpojuma veids	Izcenojums
TIESĀS	
1. Lietā esoša dokumenta noraksta izsniegšana, atkārtota tiesas sprieduma vai lēmuma izsniegšana	Ls 2.00
2. Prasības pieteikuma veidlapas izsniegšana	Ls 1.00
3. Par laikrakstā ievietojama sludinājuma parauga izsniegšanu	Ls 0.50
4. Administratora apliecības noformēšana uzņēmuma maksātnespējas lietā	Ls 1.00
5. Administratora apliecības noformēšana sakarā ar tiesas spriedumu par uzņēmuma pasludināšanu par maksātnespējīgu	Ls 3.00
6. Par dokumenta kserokopijas izgatavošanu	Ls 0.10
7. Par lietai pievienojama dokumenta noraksta apliecināšanu	Ls 0.35
DZIMTSARAKSTU DEPARTAMENTĀ	
1. Negatīvā arhīva izziņa, ja arhīva grāmatas nav saglabājušās	Ls 1.00
2. Negatīvā arhīva izziņa, ja arhīva grāmatas ir saglabājušās, bet pēc to pārbaudes rezultāts ir negatīvs	Ls 1.00
3. Pozitīva arhīva izziņa, ja pieteikumā norādītas precīzas ziņas	Ls 1.00
4. Pozitīva arhīva izziņa, ja pieteikumā norādītas neprecīzas vai nepareizas ziņas	Ls 1.50
5. Pozitīva arhīva izziņa, ja pēc kompleksas pārbaudes bijis nepieciešams sarakstīt ar pieteicēju, precizējot pieteikumā sniegtās ziņas	Ls 2.50
6. Dzimtsarakstu nodaļu pārziņu parakstu apliecināšana (uz dokumentiem, kas paredzēti lietošanai ārvalstīs)	Ls 0.50
7. Ja pieteikums pēc pieprasītāja lūguma izpildīts ārpus kārtas, ņemama papildu samaksa par steidzamību	100% apmērā

8. Saņemot pieteikumu, no pieprasītāja iekasējams avanss	Ls 1.00
NATURALIZĀCIJAS PĀRVALDĒ	
1. Brošūra "Latviešu valodas prasmes pārbaude"	Ls 0.40
2. Brošūra "Metodiskie ieteikumi Latvijas Republikas Satversmes konstitucionālā likuma "Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi" pamatnoteikumu zināšanu pārbaudes programma	Ls 0.30
3. Brošūra "Latvijas vēstures, Latvijas Republikas Satversmes un konstitucionālā likuma "Cilvēka un pilsoņa tiesības un pienākumi" pamatnoteikumu zināšanu pārbaudes programma	Ls 0.30
4. Grāmata I.Baumerts, G.Kurlovičs, A.Tomašūns "Latvijas vēstures pamatjautājumi"	Ls 1.00
5. Grāmata J.Taurēns "Latvijas vēstures pamatjautājumi"	Ls 1.00
VALSTS VALODAS CENTRĀ	
1. Izziņa par valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu	Ls 1.00
2. Izziņa par uzņēmumu, organizāciju nosaukumu atbilstību Valsts valodas likumam	Ls 1.00 – 3.00
3. Mācību un informatīvi metodisko materiālu realizēšana	Ls 0.50 – 4.00
TIESU EKSPERTĪŽU ZINĀTNISKĀS PĒTNIECĪBAS LABORATORIJĀ	
1. Pētījumi, kuros nav nepieciešams izmantot specializētas iekārtas	Ls 7.00 par stundu
2. Pētījumi, kuros nepieciešams pielietot specializētas iekārtas un materiālus	Ls 20.00 – 100.00* +Ls 7.00 par stundu
3. Pētījumi, kuros nepieciešams speciālo zināšanu komplekss, iekārtu un materiālu izmantošana	Ls 20.00-300.00* +Ls 7.00 par stundu
4. Lekciju vadīšana	Ls 10.00 par 45 min.
5. Konsultāciju sniegšana (izņemot tiesībsargājošo iestāžu darbiniekus)	Ls 5.00 līdz vienai stundai
6. Metodisko līdzekļu izveide un tehnisko līdzekļu izgatavošana	Līgumcenas
<i>* - summa tiek noteikta atkarībā no aparātu izmantošanas un tai nepieciešamo izējmateriālu izmaksas, kas saistītas ar pētījuma izdarīšanu</i>	
PATENTU TEHNISKAJĀ BIBLIOTĒKĀ	
1. Dokumentu kopijas	Ls 0.06
2. Darbs ar CD-ROM datu bāzēm. Interneta izmantošana	Ls 1.50 (1 stunda)
3. Bibliogrāfiskie meklējumi	Līgumcena
VALSTS ARHĪVU SISTĒMAS IESTĀDĒS	
1. Arhīva izziņas	Ls 0,50-25.00
2. Ģeneoloģiskie pētījumi (par vienu personu ar ierakstiem par dzimšanu, laulībām, miršanu)	Ls 3.00-50.00
3. Tematiskie pieprasījumi	Ls 3.00-50,00
4. Dokumentu sakārtošana un pieņemšana valsts glabāšanā	Ls 0.20-25.00
5. Fotokopiju (fotogrāfiju kserokopiju) fotodokumentu izgatavošana	Ls 0.50-6.00
6. Kinodokumentu kopēšana	Ls 1.00-2.00
7. Dokumentu kopēšana (A-3, A-4, A-5 formātā no 1-25 lapām)	Ls 0.05-4.00

8. Konsultācijas par noteiktu vēsturisku tēmu vai arhīvniecības (lietvedības) jautājumiem (līdz vienai stundai)	Ls 1.00-2.00 Ls 0.50-10.00
---	-------------------------------

PATENTU VALDĒ	
1. Konsultācijas par Patentu valdes kompetencē esošajiem jautājumiem: - patentpilnvarotajiem, 10 min. - citām ieinteresētām personām	Ls 5.00 Ls 0.50
2. Informācija par vārdisko preču zīmju identitāti un/vai līdzību - viena preču zīme	Ls 35.00
3. Patentu valdes apliecināts patenta vai preču zīmju reģistrācijas apliecības noraksts (kopija) - Izgudrojuma patenta noraksts (kopija) - par katru turpmāko lappusi - Dizainparauga patenta noraksts (kopija) - par katru turpmāko lappusi - Preču zīmes reģistrācijas apliecības noraksts (kopija) - par katru turpmāko lappusi	Ls 1.25 Ls 0.20 Ls 1.25 Ls 0.20 Ls 1.25 Ls 0.20
4. Mutvārdu uzziņa Reģistru datu jautājumos: - ziņas par vienu pieteikumu, patentu vai reģistrāciju	Ls 0.50
5. Patentpilnvaroto atestēšana: - pirmoreiz, viena persona - atkārtoti, viena persona	Ls 25.00 Ls 50.00
VALSTS ZEMES DIENESTĀ	
1. Zemes kadastrālā vērtēšana	Ls 7.00-10.00
2. Ēku un būvju tehniskā inventarizācija	Ls 13.00-30.00
3. Zemes robežu uzmērīšana un ierādīšana	Ls 52.00-92.00
4. Privatizēto valsts un pašvaldību dzīvojamo māju zemes gabalu piesaistes objekti	Ls 35.00
5. Paātrināti privatizēto dzīvokļu reģistrācija	Ls 3.00
6. Izziņu sagatavošana un izsniegšana par nekustamā īpašuma piederību un sastāvu	Ls 2.70
7. Zemes īpašumu par samaksu dokumentu noformēšana	Ls 11.00
8. Plānu un kartogrāfiskā materiāla kopiju izgatavošana fiziskajām un juridiskajām personām	Ls 8.00

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:

Latvijas Republikas
Tieslietu ministrija,
Brīvības bulvāris 36,
Rīga, LV-1536.

Tālrunis 7036712,
Fakss 7285575,
E-pasts: info@tm.gov.lv.